

Finanțat de
Uniunea Europeană

MINISTERUL EDUCAȚIEI ȘI CERCETĂRII

pentru fiecare copil

Ghid tehnic pentru aplicarea Metodologiei pentru monitorizarea, identificarea, evaluarea, prevenirea și combaterea segregării școlare în învățământul preuniversitar

Partea I – Monitorizarea, identificarea și evaluarea segregării școlare
(ediție revizuită și actualizată în 2025)

Mulțumiri

Prezentul ghid a fost elaborat în cadrul proiectului „*Srijin pentru consolidarea echității sistemului de educație din România*”, finanțat de Uniunea Europeană prin Instrumentul de Suport Tehnic și implementat de Ministerul Educației și Cercetării din România cu asistența tehnică a UNICEF și în cooperare cu Comisia Europeană – SG REFORM.

Coordonarea generală a fost asigurată de o echipă dedicată, formată din Luminița Costache (Specialist educație, UNICEF în România) și Eugen Vasile Crai (Specialist educație, UNICEF în România), Claudiu Ivan (sociolog – consultat UNICEF în România) Vasile Strugaru (Specialist IT – consultant UNICEF în România) și cu sprijinul echipei Ministerului Educației și Cercetării, coordonată de domnul Subsecretar de stat Marian Daragiu. Le adresăm tuturor mulțumiri deosebite pentru sprijinul constant, orientarea strategică și contribuțiile valoroase oferite pe parcursul tuturor etapelor procesului de elaborare.

Proiectul este finanțat de Uniunea Europeană prin Instrumentul de Sprijin Tehnic și este implementat de Ministerul Educației și Cercetării, cu asistență tehnică din partea UNICEF și în cooperare cu Comisia Europeană.

Acest ghid a fost realizat cu sprijinul financiar al Uniunii Europene. Opiniile exprimate în acest document nu reflectă în niciun fel poziția oficială a Uniunii Europene.

Opiniile exprimate în acest document aparțin autorilor și nu reflectă neapărat poziția UNICEF.

Cuprins:

1. Lista de abrevieri și acronime;
2. Cadru legal privind desegregarea școlară;
3. Ce este și ce nu este segregarea școlară (definiții și derogări);
4. Monitorizare a segregării școlare – context și scurtă prezentare;
5. Etapele monitorizării a segregării școlare;
6. Indicatorii urmăriți în cadrul monitorizării segregării școlare și datele colectate;
7. Modalitatea de evaluare a segregării școlare și de calcul a scorurilor privind segregarea școlară pentru unitățile de învățământ preuniversitar;
8. Colectarea și raportarea datelor în SIIIR.
9. Calendarul activităților de monitorizare a segregării școlare.
10. Clarificări tehnice adiționale privind monitorizare a segregării școlare

1. Listă de abrevieri și acronime

ARACIP	Agencia Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar
CDPD	Convenția pentru drepturile persoanelor cu dizabilități / Comitetul ONU pentru drepturile persoanelor cu dizabilități
CDS	Curriculum la decizia școlii
CG	Comentariu General
CES	Cerințe educaționale speciale
CJRAE	Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională
CNDIE	Comisia Națională pentru Desegregare și Incluziune Educațională
CNDS	Comisia Națională pentru Desegregare Școlară
CMBRAE	Centrul Municipiului București de Resurse și Asistență Educațională
DGASPC	Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului
DG REFORM	Direcția Generală Sprijin pentru Reforme Structurale a Comisiei Europene
ISE	Institutul de Științe ale Educației
ISJ	Inspectorat Școlar Județean
ISMB	Inspectoratul Școlar al Municipiului București
ME	Ministerul Educației
MEC	Ministerul Educației și Cercetării
MEN	Ministerul Educației Naționale
MSS	Monitorizarea segregării școlare
OMEC	Ordin al ministrului educației și cercetării
OMECT	Ordin al ministrului educației, cercetării și tineretului
OMEN	Ordin al ministrului educației naționale
OMENCS	Ordin al ministrului educației naționale și cercetării științifice
ONG	Organizație neguvernamentală
ONU	Organizația Națiunilor Unite
PHARE	Poland and Hungary Assistance for Restructuring of Economies (instrument de preaderare la U.E.)
SIIR	Sistemul informatic integrat al învățământului din România
TSI	Technical Support Instrument
UNICEF	Fondul Națiunilor Unite pentru Copii

2. Cadru legal privind desegregarea școlară

Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023 prevede că învățământul din România se bazează pe principiile nediscriminării, al asigurării echității și al egalității de șanse în învățământ, al incluziunii și al interesului superior al elevului. Statul garantează dreptul la o educație incluzivă de calitate tuturor beneficiarilor primari ai educației. Noua lege a educației a inclus, pentru prima dată în istoria legislației primare a învățământului din țara noastră, o secțiune dedicată desegregării școlare (Capitolul 5 – Educația incluzivă de calitate pentru toți beneficiarii primari ai educației, Secțiunea a 7-a – Desegregarea școlară, Art.79-81).

Eforturile privind incluziunea și desegregarea școlară au început înaintea adoptării actualei legi a educației. Astfel, Ministerul Educației a adoptat în 2007, **OMET 1540/2007 privind interzicerea segregării școlare a copiilor romi și aprobarea Metodologiei pentru prevenirea și eliminarea segregării școlare a copiilor romi**. Încă din anul 2004, Ministerul Educației a inițiat, în parteneriat cu ONG-urile și agențiile internaționale, o serie de măsuri pentru monitorizarea și combaterea segregării școlare a copiilor romi. Mai mult, în cadrul Programelor PHARE multianuale, care au avut ca scop facilitarea accesului la educație a grupurilor dezavantajate, au fost introduse și componente de desegregare prin care s-au derulat procese de monitorizare și combatere a segregării școlare a elevilor romi și a fost lansată o serie de proiecte de desegregare. Altă inițiativă de reglementare a MEN în acest domeniu a fost Notificarea nr. 28463 / 3 martie 2010 privind prevenirea și eliminarea segregării preșcolarelor și elevilor romi în sistemul școlar, măsuri de menținere a studiului în limbile minorităților / a studierii orelor de limba maternă în sistemul educațional din România.

Ministerul, prin Direcția pentru Învățământ în Limbile Minorităților Naționale a continuat demersurile de reglementare și monitorizare a segregării școlare, punând un accent sporit pe prevenirea unor astfel de fenomene, dintre care amintim în 2012 Adresa nr. 31705 / 28.02.2012, în 2013 Adresa 41684/ 17.04.2013 în urma căreia Ministerul Educației a realizat „analiza stadiului segregărilor / desegregărilor în anul școlar 2012-2013”. Tot în 2013, prin Adresa 106645 / 11.12.2013, Ministerul Educației a solicitat tuturor Inspectoratelor Școlare Județene să transmită un tabel cu unitățile școlare (grădinițe și școli) în care s-a procedat, pentru anul școlar 2013-2014 la prevenirea segregărilor pe grupe / clase „de început” și la desegregarea grupelor / claselor / unităților de învățământ existente în anul școlar anterior. Alte eforturi ale Ministerului Educației care au privit monitorizarea segregării școlare a elevilor romi, au inclus Adresa 284 / 30.09. 2014 și Scrisoarea nr. 64 / 12.02.2015, Adresa nr. 439 / 18.09.2015 și Adresa nr. 510 / 27.10.2015).

Dacă până în 2016, cadrul legal privind desegregarea școlară a urmărit un singur criteriu – criteriul etnic (aplicat nu în mod universal, pentru toate minoritățile etnice din România, ci doar în privința minorității rome, unde, de altfel, se înregistrau cele mai mari probleme cu segregarea școlară) – în 2016 Ministerul Educației, în urma consultărilor cu partenerii săi, a decis amendarea cadrului legal privind desegregarea școlară, astfel încât acesta să includă cinci criterii de segregare școlară : criteriul etnic, criteriul dizabilității, criteriul statutului socio-

economic al familiilor, criteriul performanțelor școlare și criteriul mediului de rezidență al elevilor.

În 2016, reforma cadrului legal privind incluziunea și desegregarea școlară se impunea întrucât la un deceniu de la adoptarea Ordinului 1540/2007, acesta nu a produs niciunul din efectele pentru care fusese adoptat : nici în prezent nu există o monitorizare sistematică și periodică la nivelul sistemului de educație din România a segregării școlare a elevilor romi. Ordinul 1540/2007 nu a produs niciun efect juridic pentru că acesta era lipsit de un cadru adecvat de indicatori și date, de o procedură periodică de monitorizare a segregării școlare sau de o platformă pentru colectarea stocarea, centralizarea sau procesarea datelor de monitorizare, de o procedură de prevenire a segregării școlare sau privind managementul de caz în situațiile de segregare școlară, de o arhitectură instituțională coerentă de la nivel național la nivelul fiecărei unități de învățământ care să aibă responsabilități legate de monitorizarea, prevenirea și combaterea segregării școlare. Abia în 2015 o organizație neguvernamentală (CADO) a elaborat o metodologie de monitorizare a segregării școlare a elevilor romi, în parteneriat cu Ministerul Educației și în cadrul unei finanțări externe. Totuși, metodologia de monitorizare a segregării școlare a elevilor romi nu a fost preluată și aplicată în sistemul de educație dar a fost aplicată experimental, în cadrul proiectului, în aproximativ 500 de unități de învățământ din 5 județe. În plus, în 2016 era clar că doar eforturile Direcției pentru Învățământ în Limbile Minorităților Naționale (ale inspectorului general pentru elevi romi și limba romani) erau insuficiente pentru transpunerea în practică a prevederilor Ordinului 1540/2007.

Reforma cadrului legal privind incluziunea și desegregarea școlară din 2016 a inclus două ordine ale ministrului educației :

- 1) **OMENCS nr. 6158 din 22 decembrie 2016 privind aprobarea „Planului de acțiune pentru desegregare școlară și creșterea calității educaționale în unitățile de învățământ preuniversitar din România”.**

Ministerul Educației Naționale, în parteneriat cu Agenția Națională pentru Romi, Roma Education Fund Romania, Federația Democrată a Romilor și Centrul Național de Cultură a Romilor – Romano Kher, a organizat în data de 31 mai 2016, conferința cu tema „Desegregare și incluziune socio – educațională a copiilor romi, prin combaterea rasismului și asigurarea calității educației”. Evenimentul a reunit reprezentanți ai autorităților centrale și locale în domeniu, ai misiunilor diplomatice la București, ai organizațiilor non-guvernamentale și ai UNICEF, alți actori din sistemul educațional și a analizat fenomenele de segregare din școlile românești. În cadrul acestei Conferințe, Ministerul Educației a solicitat Federației Democrate a Romilor elaborarea unei foi de parcurs (roadmap) pentru prevenirea, combaterea și eliminarea segregării școlare.

Federația Democrată a Romilor a înaintat către MEN o „Foaie de parcurs pentru desegregare și creșterea calității educaționale în școlile din România” care conține un set de 7 direcții strategice de acțiune pentru combaterea tuturor formelor de segregare școlară și creșterea calității educaționale din școlile din România. Această „Foaie de parcurs” s-a concretizat în „Planul de acțiune” adoptat ca OMENCS nr. 6158/2016.

Planul de acțiune pentru desegregare școlară și creșterea calității educaționale din școlile din România cuprindea 7 obiective strategice:

- 1) Completarea/Modificarea cadrului legislativ privind desegregarea școlară în România;
- 2) Creșterea calității serviciilor educaționale în unitățile de învățământ preuniversitar din România;
- 3) Formarea resurselor umane din unitățile de învățământ preuniversitar segregate identificate la nivel național;
- 4) Dezvoltarea unui sistem de stimulare a resurselor umane din unitățile de învățământ preuniversitar segregate;
- 5) Dezvoltarea unor măsuri complementare de prevenire și combatere a discriminării sau segregării școlare în unitățile de învățământ din România;
- 6) Creșterea calității serviciilor educaționale în sensul relevanței etnice a acestora prin pozitivarea imaginii de sine etnice a copiilor romi;
- 7) Monitorizarea și evaluarea permanentă a măsurilor cuprinse în acest plan de acțiune.

2) OMENCS nr. 6134 din 21 decembrie 2016 privind interzicerea segregării școlare în unitățile de învățământ preuniversitar

Cum primul obiectiv al „Planului de acțiune pentru desegregare școlară și creșterea calității educaționale în unitățile de învățământ preuniversitar din România” era „Completarea/Modificarea cadrului legislativ privind desegregarea școlară în România”, în prima măsură pentru atingerea acestui obiectiv, Ministerul Educației și-a asumat angajamentul pentru amendarea Ordinului 1540/2007 privind interzicerea segregării școlare a copiilor romi printr-un „act normativ cadru pentru interzicerea tuturor formelor de segregare școlară (prin includerea în definiția segregării școlare a celorlalte forme de segregare școlară – segregare pe criteriul performanțelor școlare, al statutului socioeconomic al familiilor, mediului de rezidență, dizabilității, cerințelor educaționale speciale; prin completarea cadrului legal existent cu indicatori relevanți privind calitatea educației și cu sancțiuni specifice și relevante; prin elaborarea și adoptarea, ca anexe, a metodologiilor de monitorizare și de prevenire și intervenție, specifice fiecărui criteriu de segregare școlară”. Astfel, în 2016, Ministerul Educației a elaborat și adoptat Ordinul nr. 6134/2016 privind interzicerea segregării școlare în unitățile de învățământ preuniversitar, materializând toate aceste angajamente.

În conformitate cu prevederile acestui Ordin, intrarea sa în vigoare era condiționată de adoptarea a două metodologii: Art. 23, teza 2, Ordinul „intră în vigoare în momentul adoptării metodologiei de monitorizare a segregării școlare pentru toate criteriile de segregare școlară enunțate în prezentul ordin și a metodologiei de prevenire și intervenție în situațiile de segregare școlară”. În timp ce Art. 24 prevede că „la data intrării în vigoare a prezentului ordin se abrogă prevederile Ordinului ministrului educației, cercetării și tineretului nr. 1.540/2007 privind interzicerea segregării școlare a copiilor romi și aprobarea Metodologiei pentru prevenirea și eliminarea segregării

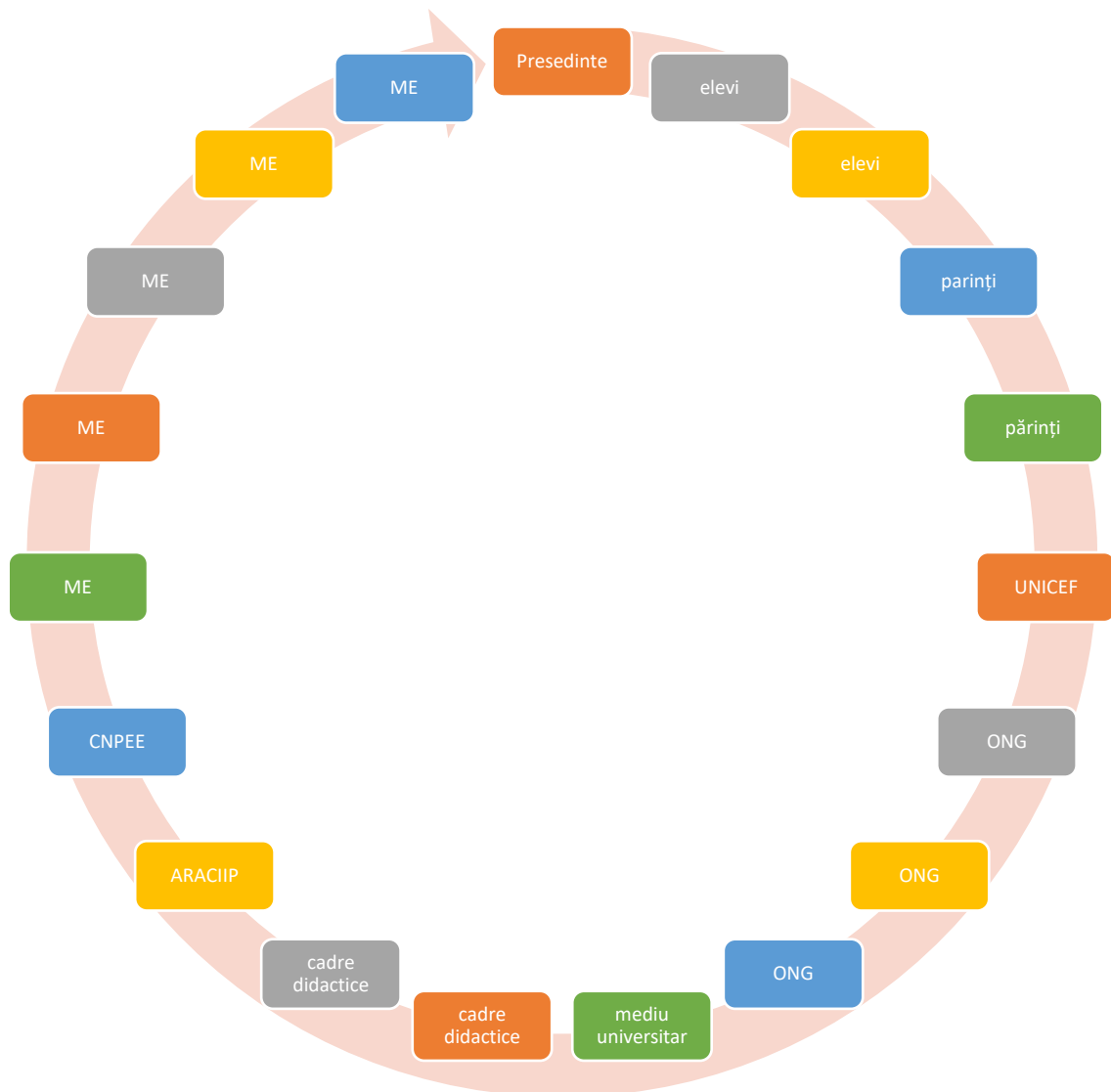
școlare a copiilor romi, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 692 din 11 octombrie 2007”.

În 2018-2019 Ministerul Educației a elaborat și adoptat, în parteneriat cu Reprezentanța UNICEF în România, **Ordinul nr. 3141 din 8 februarie 2019 privind înființarea, organizarea și funcționarea Comisiei Naționale pentru Desegregare și Incluziune Educațională (CNDIE)**. Și această măsură a fost ancorată în cele două Ordine ale ministrului educației adoptate în 2016, transpunând în practică angajamentele asumate de către minister. CNDIE a devenit operațională începând cu luna martie 2019.

Cum Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 3141/2019 includea atât componența nominală a Comisiei, cât și Regulamentul, el a suferit numeroase modificări, în special datorită schimbărilor frecvente care au afectat componența Comisiei. Totuși, unele mici modificări au vizat și Regulamentul. Astfel au fost adoptate Ordinele ministrului educației 4789/2019, 6037/2020, 3665/2021 iar după adoptarea Legii învățământului preuniversitar 198/2023, care reglementează în Art. 80 Comisia națională pentru desegregare școlară (CNDS), Ministerul Educației a adoptat **Ordinul nr. 6831/2023 privind aprobarea constituirii Comisiei Naționale pentru Desegregare Școlară și Ordinul nr. 6832/2023 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare al Comisiei Naționale pentru Desegregare Școlară**.

La data intrării în vigoare a Ordinului 6832/2023, în temeiul Art. 3 al ordinului, a fost abrogat Ordinul nr. 3141/2019 privind înființarea, organizarea și funcționarea Comisiei Naționale pentru Desegregare și Incluziune Educațională.

Fig. 2 Structura CNDS (conform OME 6831/2023 și OME 6832/2023)

Prin Ordinele din 2023, numărul membrilor CNDIE a crescut de la 17 la 19 și reunește specialiști și experți din Ministerul Educației, mediul academic și de cercetare, sindicate din educație, organizații neguvernamentale și alte instituții relevante, precum și reprezentanți ai beneficiarilor direcți și indirecti ai educației, respectiv reprezentanți ai elevilor și părinților.

În 2019, în cadrul activității CNDIE, care avea mandatul și responsabilitatea de a aviza metodologiile de monitorizare a segregării școlare și de prevenire și intervenție în cazuri de segregare școlară, a fost finalizată și avizată, cu sprijinul tehnic al Reprezentanței UNICEF în România, Metodologia de monitorizare a segregării școlare. Aceasta a fost adoptată în decembrie 2019 prin **Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 5633/2019 pentru aprobarea metodologiei de monitorizare a segregării școlare în învățământul preuniversitar.**

În 2024, la solicitarea Ministerului Educației, cu sprijinul UNICEF și al Comisiei Europene (DG REFORM), în cadrul Proiectului TSI pentru desegregare școlară a fost elaborat **Ordinul 7701/2024 privind aprobarea metodologiei pentru monitorizarea, identificarea, evaluarea, prevenirea și combaterea segregării școlare în învățământul preuniversitar.**

Această ediție a Ghidului tehnic privește noua reglementare a metodologiei prevăzută în OME 7701/2024.

Deși inițial Proiectul TSI pentru desegregare școlară a plecat de la ideea completării noului cadru legal pentru desegregare școlară și urmărirea elaborarea celei de-a doua metodologii prevăzute de Ordinul 6134/2016, respectiv metodologia de prevenire a segregării școlare și intervenție în cazuri de segregare școlară, Ministerul Educației a decis, într-un efort pentru o mai bună codificare a reglementărilor privind desegregarea școlară, concatenarea celor două metodologii (de monitorizare a segregării școlare și de prevenire/intervenție în cazuri de segregare școlară) într-un nou ordin unic. Astfel Ordinul 7701/2024 reunește laolaltă normele substanțiale ale OMENCS 6134/2016, cu cele privind monitorizarea și evaluarea segregării școlare dar și cu cele privind prevenirea segregării școlare sau managementul de caz în cazuri de segregare școlară.

Prin adoptarea Ordinului ME 7701/2024 au fost explicit abrogate OMECT 1540/2007 privind interzicerea segregării școlare a copiilor romi, OMENCS 6134/2016 privind interzicerea segregării școlare în unitățile de învățământ preuniversitar și OMEC 5633/2019 pentru aprobarea metodologiei de monitorizare a segregării școlare în învățământul preuniversitar.

3. Ce este și ce nu este segregarea școlară (definiții și derogări)

A. Ce este segregarea școlară ?

Transpunând în practică principiile fundamentale ale Legii învățământului preuniversitar 198/2023, „România educată”, care interzic orice formă de discriminare sau excludere în sistemul de educație, Ordinul 7701/2024 privind aprobarea Metodologiei pentru monitorizarea, identificarea, evaluarea, prevenirea și combaterea segregării școlare în învățământul preuniversitar stabilește că „segregarea este o formă gravă de discriminare și are drept consecință accesul inegal al copiilor la o educație de calitate, încălcarea exercitării în condiții de egalitate a dreptului la educație, precum și a demnității umane” (Art.2 al Metodologiei). În Art. 3 al Metodologiei sunt enunțate criteriile protejate împotriva segregării școlare: „în învățământul preuniversitar este interzisă segregarea școlară la toate nivelurile, pe criteriul etnic, al dizabilității sau al cerințelor educaționale speciale, denumite în continuare CES, pe criteriul statutului socioeconomic al familiilor, al apartenenței la o categorie defavorizată, al mediului de rezidență sau al performanțelor școlare ale beneficiarilor primari ai educației ”.

În privința criteriilor protejate împotriva segregării școlare, există totuși o diferență între vechiul OMENCS 6134/2016 și noul OME 7701/2024, care are nu doar o importanță teoretică, ci și practică. Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023 a inclus în mod salutar în Art. 79, al. 3, un criteriu suplimentar față de OMENCS 6134/2016: criteriul apartenenței la o categorie defavorizată, criteriu care a fost preluat de OME 7701/2024 (Art. 3 al Metodologiei). Cum Art. 79, al. 2 al Legii 198/2023 reglementează că „în materia segregării școlare, normele incluse în prezenta lege se completează cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, găsim în Art. 4 al Ordonanței Guvernului 137/2000 jaloanele în raport cu care „categoria defavorizată” poate fi definită: „în înțelesul prezentei ordonanțe, categorie defavorizată este acea categorie de persoane care fie se află pe o poziție de inegalitate în raport cu majoritatea cetățenilor datorită diferențelor identitare față de majoritate, fie se confruntă cu un comportament de respingere și marginalizare”. Cum noțiunea de „categorie defavorizată sau dezavantajată” nu este o noțiune definită, ci una definibilă, considerăm că includerea acestui criteriu suplimentar în OME 7701/2024 vine să deschidă enumerarea limitativă a criteriilor protejate din Art. 2 al vechiului OMENCS 6134/2016. Astfel, relevanța practică a acestui criteriu adițional este că în temeiul său, de lege ferenda, Ministerul Educației poate include și alte categorii defavorizate în monitorizarea, prevenirea și combaterea segregării școlare.

Metodologia pentru monitorizarea, identificarea, evaluarea, prevenirea și combaterea segregării școlare în învățământul preuniversitar instituie o serie de obligații în sarcina unităților de învățământ privind „repartizarea echitabilă a antepreșcolărilor, preșcolărilor și elevilor la nivelul clădirilor, acolo unde aceleași cicluri de educație ale unității de învățământ preuniversitar (la nivel de structură) învață în două sau mai multe clădiri (ale aceleiași structuri), și repartizarea echitabilă a elevilor în grupe/clase, acolo unde sunt cel puțin două grupe/clase pe același an de studiu ” (Art 32 al Metodologiei). „Unitățile de învățământ preuniversitar au

obligatia de a repartiza în mod echitabil antepreșcolarii/preșcolarii/elevii la nivelul clădirilor, al formațiunilor de studiu, respectiv grupelor/ claselor și al ultimelor două bănci din sala de clasă” (Art 34 al Metodologiei). Din perspectiva de reglementare, termenul „repartizare echitabilă” se traduce printr-o repartizare a copiilor/elevilor în mediul școlar (pe clădiri, clase, în ultimele două bănci) care reproduce cât mai fidel proporțiile existente la nivel comunitar (optim, de la nivelul circumscripției și a cohorței școlare).

Din punct de vedere teoretic și conceptual segregarea se împarte în 6 tipuri de segregare, corespunzătoare fiecărui criteriu de segregare:

- **segregare pe criteriul etnic,**
- **segregare pe criteriul dizabilității/CES,**
- **segregare pe criteriul statutului socioeconomic al părinților/familiilor,**
- **segregare pe criteriul performanțelor școlare,**
- **segregare pe criteriul mediului de rezidență al elevilor**
- **segregarea pe criteriul sexului copiilor/elevilor¹**

Teoretic, fiecare tip de segregare se împarte la rândul său în 4 forme de segregare școlară (analizate în doctrina juridică):

- **segregare la nivelul unității de învățământ,**
- **segregare la nivelul clădirilor unei unități de învățământ** (doar în cazul în care aceleași cicluri de educație ale unității de învățământ își desfășoară activitatea didactică în mai multe clădiri.

ATENȚIE: *din perspectiva Metodologiei, prin unitate de învățământ se înțelege fiecare structură a unei unități de învățământ luată în parte, fie că este cea cu personalitate juridică, fie că este structură școlară arondată astfel încât existența mai multor clădiri va viza fiecare structură și doar în cazul în care o structură școlară își desfășoară activitatea în mai multe clădiri, acea structură va primi scorurile care reflectă datele raportate la nivelul clădirilor. În situația în care o structură își desfășoară activitatea într-o singură clădire, aceasta va primi automat scorurile minime de risc pentru această formă de segregare școlară. Cu alte cuvinte, monitorizarea segregării școlare se face dezagregat, la nivelul fiecărei structuri și NU AGREGAT la nivelul întregii unități școlare formată din structura cu personalitate juridică împreună cu structurile școlare arondate. Monitorizarea segregării școlare nu este posibilă decât la nivelul fiecărei circumscripții școlare – deși și unitățile de învățământ preuniversitar fără circumscripție școlară intră în monitorizarea segregării școlare, cu particularitățile lor de rigoare). În cazul în care o unitate de învățământ preuniversitar (la nivel de structură,) derulează activități didactice în cel puțin două clădiri dar clădirile sunt folosite pentru cicluri de educație diferite (spre exemplu, într-o clădire învață clasele corespunzătoare ciclului primar iar în a doua clădire funcționează clasele ciclului gimnazial) atunci acea unitate de învățământ va primi din oficiu scorul de nesegregare școlară (0) la forma de segregare școlară la nivelul clădirilor, pentru că într-un astfel de caz nu putem vorbi de segregare școlară, toți elevii*

¹ Pentru că, în prezent, în sistemul de educație din România nu a supraviețuit nicio remișcență din perioada învățământului segregat pe criteriul sexului (școli de fete / școli de băieți), Ordinul 6134/2016 nu a considerat necesar să rețină criteriul sexului. Oricum, cum sexul copiilor/elevilor este înregistrat în SIIR, oricând se poate realiza o evaluare a segregării școlare și din perspectiva sexului (urmând algoritmi dezvoltați pentru celelalte criterii protejate). Singurele fenomene de segregare școlară observate în sistemul de educație din România au vizat învățământul profesional (genizarea învățământului profesional) dar acolo situația nu este generată de o repartizare a elevilor, ci de propriile opțiuni ale elevilor.

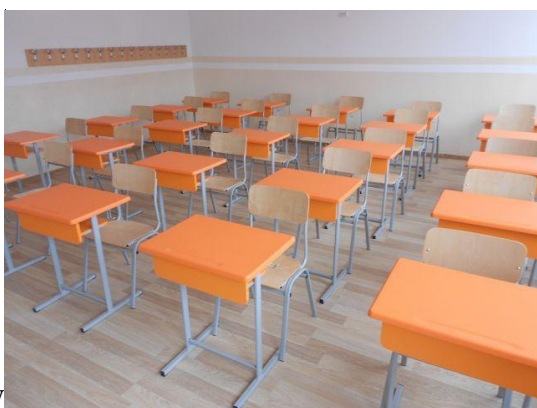
ajungând să învețe în toate clădirile unității de învățământ de-a lungul parcursului educațional al lor. Doar unitățile de învățământ care derulează activități educaționale în mai multe clădiri și aceste clădiri sunt folosite pentru elevii din același/aceleași ciclu/ri educațional/e, acolo se va evalua modalitatea de distribuire a elevilor între clădirile aceleiași unități de învățământ (la nivel de structură) și se va calcula scorul aferent;

- **segregare la nivelul claselor** (doar în cazul în care o unitate are 2 sau mai multe clase pe același an de studiu – clasa unică pe un an de studiu primește automat, indiferent de situația evidențiată de datele raportate, scorurile minime de risc pentru această formă de segregare școlară);
- **segregare la nivelul ultimelor două bănci** (doar în cazul în care aranjarea spațială a clasei păstrează forma șirurilor de bănci iar efectivul de elevi al clasei este de peste 24 de elevi – acolo unde aranjarea spațială a clasei este diferită de șirurile de bănci, nu are nici cum să raporteze astfel de date și primește automat scorurile minime de risc pentru această formă de segregare școlară). În privința acestei forme de segregare Ordinul 7701/2024 (Art. 18, lit. (e), Metodologie) a introdus o limită privind efectivul de elevi al formațiunii de studiu, limită sub care chiar și clasele care păstrează aranjarea spațială tradițională pe șiruri de bănci obțin automat scor 0 de segregare școlară. Această limită a fost introdusă întrucât se consideră că în orice formațiune de studiu care are un efectiv de 24 de elevi sau mai puțini nu se mai poate manifesta acea „distanță pedagogică” între profesor și elev care să producă consecințele negative ale segregării elevului prin plasarea lui în ultimele două bănci. Orientativ sunt prezentate în acest Ghid câteva modele de aranjare spațială a clasei care păstrează forma de șiruri de bănci și care nu o păstrează (vezi Fig. 3).

Fig 3 Săli de clasă

Aranjare spațială care păstrează șiruri de bănci   Aranjare spațială care nu păstrează șiruri de bănci

W

m

În cadrul Metodologiei pentru monitorizarea, identificarea, evaluarea, prevenirea și combaterea segregării școlare în învățământul preuniversitar sunt folosite definițiile segregării școlare preluate din vechiul OMENCS nr. 6134/2016 privind interzicerea segregării școlare în unitățile de învățământ preuniversitar:

a) *Segregare școlară pe criteriul etnic.* „Constituie segregare școlară pe criteriul etnic separarea fizică a antepreșcolarilor, preșcolarilor sau elevilor aparținând unui grup etnic în unitățile de învățământ preuniversitar/grupe/clase/clădiri/ultimele două bănci/alte, astfel încât procentul antepreșcolarilor, preșcolarilor sau elevilor aparținând grupului etnic respectiv din totalul elevilor din unitatea de învățământ preuniversitar/grupă/clasă/clădire/ultimele două bănci/alte este disproporționat în raport cu procentul pe care copiii aparținând grupului etnic respectiv îl reprezintă în totalul populației de vârstă corespunzătoare unui ciclu de educație în respectiva unitate administrativ-teritorială” (Metodologie, Art. 9, al. 1 și 2).

b) *Segregare școlară pe criteriul dizabilității și/sau al cerințelor educaționale speciale.* „Constituie segregare școlară pe criteriul dizabilității și/sau al cerințelor educaționale speciale separarea fizică a antepreșcolarilor, preșcolarilor sau elevilor cu dizabilități și/sau cu cerințe educaționale speciale în grupe/clase/clădiri/ultimele două bănci/alte din învățământul de masă, astfel încât procentul antepreșcolarilor, preșcolarilor sau elevilor cu dizabilități și/sau cu cerințe educaționale speciale dintr-o grupă/clasă/clădire/ultimele două bănci/alte a unei unități de învățământ preuniversitar de masă este disproporționat în raport cu procentul antepreșcolarilor, preșcolarilor sau elevilor cu dizabilități și/sau cu cerințe educaționale speciale dintr-o altă grupă/clasă/clădire/ultimele două bănci/alte din aceeași unitate de învățământ preuniversitar de masă, de același nivel” (Metodologie, Art. 10, al. 1).

„Constituirea de grupe cu antepreșcolari sau preșcolari ori clase cu elevi cu dizabilități și/sau cu cerințe educaționale speciale într-o unitate de învățământ preuniversitar de masă reprezintă segregare școlară și este interzisă” (Metodologie, Art. 10, al. 2).

c) *Segregare școlară pe criteriul statutului socioeconomic al familiilor/părinților.* „Constituie segregare școlară pe criteriul statutului socioeconomic al părinților/familiilor separarea fizică a antepreșcolarilor, preșcolarilor sau elevilor care provin din familii cu același nivel socioeconomic în grupe/clase/ clădiri/ultimele două bănci/alte din învățământul de masă, astfel încât procentul antepreșcolarilor, preșcolarilor sau elevilor care provin din familii cu

același nivel socioeconomic dintr-o grupă/clasă/clădire/ultimele două bănci/altele a unei unități de învățământ preuniversitar de masă este disproporționat în raport cu procentul antepreșcolarilor, preșcolarilor sau elevilor care provin din familii cu același nivel socioeconomic dintr-o altă grupă/clasă/clădire/ultimele două bănci/altele din aceeași unitate de învățământ preuniversitar de masă, de același nivel” (Metodologie, Art. 11, al. 1).

d) *Segregare școlară pe criteriul performanțelor școlare ale elevilor.* „Constituie segregare școlară pe criteriul performanțelor școlare separarea fizică a antepreșcolarilor, preșcolarilor sau elevilor prin constituirea de grupe/clase în funcție de performanțele școlare ale antepreșcolarilor, preșcolarilor sau elevilor, astfel încât procentul antepreșcolarilor, preșcolarilor sau elevilor cu un anumit nivel al performanțelor școlare, la constituirea unei grupe sau clase, este disproporționat în raport cu procentul antepreșcolarilor, preșcolarilor sau elevilor cu același nivel al performanțelor școlare din alte grupe/clase, la același nivel educațional, în cadrul unei unități școlare” (Metodologie, Art. 12, al. 1).

„Constituie segregare școlară pe criteriul performanțelor școlare și separarea fizică a copiilor în clasa pregătitoare în funcție de frecventarea sau nefrecventarea unui ciclu de educație timpurie” (Metodologie, Art. 12, al. 2).

e) *Segregare școlară pe criteriul mediului de rezidență al elevilor.* „Constituie segregare școlară pe criteriul mediului de rezidență separarea fizică a elevilor din învățământul secundar prin constituirea de clase / prin plasarea în ultimele două bănci, astfel încât procentul elevilor care provin dintr-un anumit mediu de rezidență este disproporționat în raport cu procentul elevilor care provin din același mediu de rezidență dintr-o altă clasă din același an de studiu / din aceeași clasă.” (Metodologie, Art. 13).

În privința acestui tip de segregare școlară, cel pe criteriul mediului de rezidență al elevilor, Ordinul 7701/2024 are o nouă reglementare în comparație cu cea cuprinsă în OMENCS 6134/2016. Noua reglementare acoperă ambele cicluri de învățământ secundar (inferior/gimnazial și superior/liceal), în timp ce vechea reglementare definea acest tip de segregare școlară doar la nivelul învățământului secundar superior. În ultimii ani școlari fenomenul migrației elevilor din mediul rural către unități de învățământ din mediul urban încă din ciclul gimnazial (pentru a urma fie și doar ultimele clase de gimnaziu într-o unitate de învățământ urban) s-a manifestat mai pregnant și din acest motiv e necesar să urmărim distribuția acestor elevi pe clase / în ultimele bănci din clasă și în învățământul secundar inferior.

B. Ce nu este segregarea școlară?

Ordinul 7701/2024 pentru aprobarea Metodologiei pentru monitorizarea, identificarea, evaluarea, prevenirea și combaterea segregării școlare în învățământul preuniversitar instituie și o serie de derogări.

În funcție de tipul/criteriul de segregare, există:

1) derogare de la criteriul etnic

„Nu constituie segregare școlară pe criteriul etnic situația în care se constituie grupe/clase/unități de învățământ preuniversitar formate preponderent sau doar cu antepreșcolari, preșcolari sau elevi aparținând unui grup etnic, în scopul predării în limba maternă a aceluși grup etnic sau în sistem bilingv” (Art. 9, al. 3).

Învățământul în limba maternă este un drept fundamental al copiilor aparținând minorităților naționale consacrat de Convenția ONU cu privire la drepturile copilului și garantat prin Legea învățământului preuniversitar 198/2023. Cum este de așteptat ca în școlile cu limba de predare în limbile minorităților naționale reprezentarea etnică în populația școlară să fie influențată de limba de predare, Metodologia a instituit această derogare special pentru a nu stânjeni în nici un fel funcționarea învățământului în limbile minorităților naționale, oferind în același timp garanția că acestea nu vor fi sancționate pentru eventualele abateri ale procentelor elevilor aparținând minorităților etnice.

2) derogări de la criteriul dizabilității

Art 10 al Metodologiei reglementează două derogări de la ceea ce definește ca segregare pe criteriul dizabilității:

- „Nu constituie segregare școlară înființarea și funcționarea, în condițiile legii, a unităților de învățământ special” (Metodologie, Art. 10, al. 3);
- „Prin excepție de la alin. (1) și (2), în situații temeinic justificate, în conformitate cu prevederile Legii învățământului preuniversitar nr. 198/2023, cu modificările și completările ulterioare, constituirea de grupe sau clase cu antepreșcolari, preșcolari sau elevi cu dizabilități și/sau cu cerințe educaționale speciale într-o unitate de învățământ de masă nu reprezintă segregare școlară” (Metodologie, Art. 10, al. 4).

În privința derogărilor de la criteriul dizabilității reglementate de Ordinul 7701/2024, autorii acestui ghid tehnic fac următoarele precizări: Comentariul General Nr. 4 al CDPD stabilește diferențele dintre excluderea, segregarea, integrarea și incluziunea copiilor cu dizabilități în mediul școlar (par. 11 CG nr. 4) și definește segregarea pe criteriul dizabilității în felul următor: „Este vorba despre segregare atunci când elevii cu dizabilități sunt școlarizați în spații separate, concepute pentru sau destinate copiilor cu o anumită deficiență sau cu mai multe tipuri de deficiențe, și sunt izolați de elevii fără dizabilități”². Din perspectiva acestei definiții, o unitate de învățământ special sau o grupă de învățământ special integrat constituie segregare școlară pe criteriul dizabilității întrucât educația acelor copii cu dizabilități este furnizată în spații/medii separate și în izolare față de elevii fără dizabilități. Ca atare, în acest caz ne aflăm într-un conflict de norme. Comentariul General nr. 4 constituie o interpretare oficială a Art. 24 – dreptul la educație incluzivă - al Convenției privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilități, convenție ratificată de România și transpusă în legislația internă. Derogările de la criteriul dizabilității

² În engleză: „Segregation occurs when the education of students with disabilities is provided in separate environments designed or used to respond to a particular impairment or to various impairments, in isolation from students without disabilities”. <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/G16/263/00/PDF/G1626300.pdf?OpenElement>

reglementate în Ordinul 7701/2024 sunt concordante cu definiția oficială a segregării pe criteriul dizabilității din perspectiva Art. 24 al CDPD. Cum normele tratatelor și convențiilor internaționale pentru drepturile omului la care România a aderat, au conferit o prevalență constituțională asupra normelor de drept intern, considerăm că aceste derogări sunt neconstituționale și, de lege ferenda, trebuie abrogate.

În funcție de forma de segregare, există derogările logice și implicite pe care le-am subliniat chiar în secțiunea care prezintă formele de segregare școlară la nivelul clădirilor, la nivelul claselor și la nivelul ultimelor două bănci.

De la regula general-universală privind monitorizarea segregării școlare, se poate deroga doar în cazurile prevăzute în mod expres în Metodologia pentru monitorizarea, identificarea, evaluarea, prevenirea și combaterea segregării școlare în învățământul preuniversitar. Astfel, derogările privesc strict criteriul/tipul sau forma segregării școlare. Cu alte cuvinte, dacă o școală care are ca limbă de predare o limbă a minorităților naționale, va avea automat scorurile minime de risc de segregare pe criteriul etnic, indiferent de situația concretă de pe teren, în virtutea invocării derogării de la criteriul etnic, în schimb monitorizarea segregării școlare se va focaliza pe scorurile obținute în baza datelor raportate la celelalte criterii. La fel, o unitate de învățământ din sistemul educației speciale va avea în mod automat scorurile minime de risc pentru segregarea pe criteriul dizabilității³, invocând una sau ambele derogări de la acest tip de segregare iar monitorizarea se va centra pe scorurile obținute în baza datelor raportate la celelalte criterii.

Este important de subliniat că **intenția nu este aceea de a aplica dogmatic cadrul de desegregare școlară**, ci cu multă prudență, verificând cu atenție aspectele și meritele fiecărui caz în parte (chiar și în situația în care par similare). Intenția și impactul așteptat sunt în direcția consolidării incluziunii educaționale și a calității educației pentru fiecare fată sau băiat din sistemul de educație.

De altfel, este prevăzut în Art. 59 al Metodologiei, că „în implementarea prezentei metodologii se va ține cont atât de principiile care guvernează drepturile copilului, nediscriminarea, interesul superior al copilului, dreptul la supraviețuire și dezvoltare și participarea și consultarea copilului, cât și de particularitățile specifice ale fiecărei unități de învățământ preuniversitar și/sau ale beneficiarilor direcți ai educației”.

---

³ Și în acest caz, ținând cont de definiția segregării școlare pe criteriul dizabilității prevăzută în CG nr. 4 al CDPD (2016), considerăm că adoptarea CG nr. 4 constituie o abrogare neexplicită a derogărilor reglementate de Ordinul 7701/2024 și, ca atare, unitățile de învățământ special, care au înmatriculați doar elevi cu dizabilități, ar trebui să primească în mod automat scoruri maxime de segregare.

4. Monitorizarea segregării școlare – context și scurtă prezentare

CONTEXT

Prima metodologie de monitorizare a segregării școlare a fost elaborată în temeiul Parteneriatului MEN-UNICEF pentru desegregare școlară 2017-2022, a fost adoptată în 2019 prin OME 5633/2019 pentru aprobarea Metodologiei de monitorizare a segregării școlare în învățământul preuniversitar și a reprezentat un efort inovator pentru monitorizarea standardizată a segregării școlare la nivelul unităților de învățământ preuniversitar.

În 2021 Ministerul Educației a înaintat Comisiei Europene, DG REFORM, în cadrul Instrumentului de Sprijin Tehnic (Technical Support Instrument), o fișă de proiect pentru desegregare școlară. Această fișă a fost apoi dezvoltată în 2022 de Ministerul Educației, cu sprijinul UNICEF, și apoi aprobată de Comisia Europeană. Reprezentanta UNICEF în România a fost selectată ca furnizor de asistență tehnică în cadrul Proiectului TSI pentru desegregare școlară în România. În acest proiect, UNICEF a facilitat testarea pe un eșantion de unități de învățământ preuniversitar a metodologiei de monitorizare a segregării școlare. La finele exercițiului pilot de monitorizare, UNICEF a formulat un set de recomandări pentru ajustarea metodologiei, înainte de a fi aplicată la nivel național.

În 2024 a fost adoptat Ordinul 7701/2024 pentru aprobarea Metodologiei pentru monitorizarea, identificarea, evaluarea, prevenirea și combaterea segregării școlare în învățământul preuniversitar. Acest Ghid tehnic prezintă aspectele care țin de monitorizarea, identificarea și evaluarea segregării școlare așa cum sunt ele reglementate de Metodologia în vigoare.

Pe plan internațional au fost folosite diverse metode de evaluare/monitorizare a segregării școlare. De la *Indexul de Segregare*⁴, ca un caz particular al *Indexului de Nesimilaritate / Index of Dissimilarity* ale cărui date statistice sunt culese prin recensământul populației, până la *Indexul de segregare al lui Gorard* și diverse metodologii adaptate folosind *metoda anchetei gospodăriilor*⁵, toate au fost folosite pentru un criteriu sau altul de segregare școlară (mai recent au apărut metode care acoperă două sau chiar 3 criterii) dar nu pentru toate și oricum nicicum pentru toate formele de segregare școlară. Toate aceste metode sunt costisitoare și repetabile la intervale mari de timp (în cazul Indexului de Segregare repetabilitatea este o dată la 10 ani, ca și recensământul populației) sau ad-hoc.

---

⁴ Pentru mai multe informații legate de Indexul de Segregare folosit în SUA includem acest link către un articol din The Economist, publicat în 4 aprilie 2018 <https://www.economist.com/graphic-detail/2018/04/04/segregation-in-america>

⁵ Metoda anchetei gospodăriilor a fost folosită în cele două monitorizări ale segregării școlare realizate de Agenția pentru Drepturi Fundamentale (în 2011 și 2016) și ale căror rezultate au fost comunicate prin Education & Training Monitor – Romania. Ediția din 2017 pentru România a acestei publicații menționa că „29 % din copiii romi învață în școli unde toți elevii sau majoritatea lor sunt elevi romi” (FRA 2016) http://eslplus.eu/documents/esl_library/monitor2017-country-reports_en.pdf.

În plus, unele metode nu pot fi folosite pentru monitorizarea segregării școlare, ținând cont de particularitățile sistemului de educație din România: 1) accesul și inserția în educația școlară se face în baza circumscripției teritoriale școlare, 2) distribuția populației din punct de vedere etnic nu este uniformă pe întreg teritoriul țării (există variații semnificative între provinciile istorice) și 3) deși o unitate de învățământ trebuie să înscrie elevii care domicilează în circumscripția școlară, sistemul nostru național statistic nu furnizează încă date statistice dezagregate la nivelul circumscripției școlare (anume ponderea copiilor din diverse categorii vulnerabile – de etnie romă, cu dizabilități, ai căror părinți au un statut socio-economic scăzut etc. care au domiciliul în fiecare circumscripție școlară). Mai mult, chiar și în cazul acelor metode care se pot folosi în sistemul de educație din România, din datele obținute se poate identifica cel mult o singură formă de segregare școlară, la nivelul unității de învățământ, fără a putea diferenția dacă această segregare este cauzată de segregarea rezidențială sau de alte cauze ale segregării școlare. Limitările acestor metode folosite în prezent nu fac posibilă identificarea unor forme de segregare școlară (cum ar fi între clădirile aceleiași unități de învățământ, [la nivel de structură școlară](#), între clase sau în ultimele bănci).

Pe plan național, în anul școlar 2015-2016, Centrul pentru Advocacy și Drepturile Omului a dezvoltat, în parteneriat cu MEN, într-un proiect finanțat prin Granturile SEE și norvegiene, „*Metodologia de monitorizare a incluziunii / segregării școlare a elevilor romi*”, o metodologie standardizată pentru monitorizarea tuturor formelor de segregare școlară pe criteriul etnic, cu aplicabilitate strictă la minoritatea romă. Acest model a fost ulterior dezvoltat pentru a acoperi toate tipurile/criteriile de segregare școlară introduse prin reforma cadrului legal al desegregării școlare în 2016.

PREZENTARE

În această secțiune vom prezenta pe scurt cele mai importante aspecte legate de monitorizarea segregării școlare din România care să vă ajute și să vă ghideze la aplicarea ei cu succes în județele și școlile dumneavoastră.

1. [Metodologia de monitorizare a segregării școlare acoperă vasta majoritate a unităților de învățământ preuniversitar din toate județele României.](#)

Toate unitățile de învățământ sunt obligate să monitorizeze segregarea școlară. Indiferent de **forma proprietății** (unități de învățământ publice sau private), de **ciclurile de educație pe care le acoperă** (creșe, grădinițe, școli primare, școli gimnaziale, licee), de **limba de predare** (școli cu predare în limba română sau școli cu predare în limbile minorităților naționale etc.), de **tipul educației furnizate** (unități de învățământ de masă sau unități de învățământ special), indiferent de **mediul de rezidență** (unități de învățământ din mediul urban sau școli din mediul rural), fiecare unitate de învățământ este obligată să parcurgă cel puțin prima etapă (monitorizarea de bază/restrânsă; *prezentăm în secțiunea subsecventă etapele metodologiei în detaliu*) a calendarului de monitorizare a segregării școlare.

Toate unitățile de învățământ preuniversitar care obțin scoruri de risc, pe oricare criteriu de segregare, indiferent de forma de segregare unde se manifestă riscul, sunt obligate să parcurgă și cea de-a doua etapă a monitorizării (monitorizarea extinsă). Metodologia stabilește în sarcina

tuturor unităților de învățământ preuniversitar obligația de a parcurge etapa monitorizării de bază dar „pentru a avea o imagine completă privind incluziunea sau segregarea școlară, unitățile de învățământ preuniversitar pot urma întregul proces de monitorizare a segregării școlare, atât monitorizarea de bază, cât și monitorizarea extinsă” (Metodologie, Art. 23, al. 2). Încurajăm unitățile de învățământ să se implice în procesul de monitorizare a segregării școlare și dincolo de ceea ce obligă cadrul legal în vigoare. Un bazin suficient de larg de unități de învățământ implicate în ambele etape ale metodologiei are avantajul că va permite Ministerului Educației și CNDS o analiză mai riguroasă a riscurilor de segregare școlară din sistemul de educație din România iar unitățile de învățământ vor avea o radiografie completă a situației lor din perspectiva segregării școlare.

Unitățile de învățământ cărora nu li se aplică prevederile Metodologiei și, ca atare, nu au obligația de a parcurge vreo monitorizare a segregării școlare, sunt enumerate în Art. 7, al. 1 al Metodologiei: unitățile de educație extrașcolară, unitățile de învățământ postliceal, palatele și cluburile elevilor și cluburile sportive ale elevilor.

Sistemul de învățământ preuniversitar din România cuprinde și unități de învățământ care furnizează servicii de educație extra-curriculară (unitățile de învățământ palate și cluburi ale elevilor sau cluburi sportive ale elevilor). Din perspectiva monitorizării segregării școlare, este foarte importantă monitorizarea acelor unități de învățământ în care se realizează activitatea didactică principală. Din acest motiv, actuala metodologie de monitorizare a segregării școlare nu include și unitățile de învățământ palate și cluburi ale elevilor sau cluburile sportive ale elevilor. Metodologia de monitorizare a segregării școlare nu a fost calibrată nici pentru unitățile de învățământ preuniversitar postliceal deși nu din același motiv ca în cazul palatelor și cluburilor elevilor.

Unitățile de învățământ postliceal se comportă, din perspectiva segregării școlare, mai mult ca unitățile de învățământ terțiar, unde înscrierea e voluntară, pe baza unor preferințe personale, nu au cricumscriptie școlară, deci au un bazin teritorial mai amplu pentru recrutarea elevilor, dincolo de teritoriul unității administrativ-teritoriale unde sunt localizate, unde există adeseori și filtre de selecție adiționale (taxe de școlarizare, examene sau probe de abilități).

2. Monitorizarea segregării se face la nivelul fiecărei structuri școlare. Prin „unitate de învățământ” metodologia de monitorizare a segregării înțelege structura școlară.

Monitorizarea segregării școlare se face dezagregat, **la nivelul fiecărei structuri și NU AGREGAT la nivelul întregii unități școlare formată din școala cu personalitate juridică împreună cu școlile structură arondată.** Din perspectiva metodologiei de monitorizare a segregării școlare, prin „unitate de învățământ” se înțelege fiecare structură a unei unități de învățământ, luată în parte, fie că este cea cu personalitate juridică, fie că este structură școlară arondată. Astfel se va urmări dacă fiecare structură își derulează activitatea didactică în mai multe clădiri și doar în cazul în care o structură școlară își desfășoară activitatea în mai multe clădiri se va calcula un scor de segregare școlară la nivelul clădirilor. În situația în care o structură își desfășoară activitatea într-o singură clădire, aceasta va primi automat scorurile minime de risc (0) pentru această formă de segregare școlară întrucât nu se poate manifesta segregare școlară la nivel de clădiri.

Cu alte cuvinte, monitorizarea segregării școlare nu poate fi validă decât dacă se derulează la nivelul fiecărei circumscripții școlare. Art. 6 al Metodologiei trebuie înțeles din perspectiva explicată mai sus: „monitorizarea și evaluarea segregării școlare se realizează prin analiza individuală a fiecărei unități de învățământ preuniversitar începând de la nivelul structurilor fără personalitate juridică.”. Acesta este motivul pentru care în cadrul monitorizării segregării școlare sunt solicitate date dezagregate la nivel de structură (la nivelul corespunzător circumscripției școlare).

3. Monitorizarea segregării școlare are la bază colectarea de date cu caracter personal privind elevul și familia sa dar rapoartele publice (la nivelul unității de învățământ, la nivel județean sau național) nu vor conține date cu caracter personal.

Art. 8, al. 1 al Metodologiei prevede că „În cadrul monitorizării și evaluării segregării școlare sau în cadrul acțiunilor de prevenire a segregării școlare, respectiv intervenție în cazuri de segregare școlară, unitățile de învățământ preuniversitar colectează, stochează și procesează date cu caracter personal. Scopul prelucrării acestor date este de a preveni segregarea școlară. Unitățile de învățământ preuniversitar, precum și toți factorii implicați au obligația să asigure protecția datelor cu caracter personal și confidențialitatea acestora în procesul de prelucrare pe care îl derulează”. Ca atare, unitățile de învățământ pre-uiversitar vor trebui să respecte normele în vigoare pentru protecția datelor cu caracter personal pe parcursul colectării și încărcării acestora în Modulul SIIIR pentru monitorizarea segregării școlare.

Art. 8, al. 2 stabilește că „părinții sau reprezentanții legali ai copiilor/elevilor raportează datele personale și contextuale ale copiilor lor, în conformitate cu prevederile Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar și cu cele ale Contractului educațional. Datele personale și contextuale ale copiilor sunt utilizate strict pentru calcularea indicatorilor și scorurilor școlare reglementate prin prezenta metodologie și pentru implementarea politicilor Ministerului Educației pentru promovarea echității în educație. Pentru calcularea indicatorilor și scorurilor școlare reglementate prin prezenta metodologie pot fi utilizate și alte date stocate la nivelul unității școlare”.

Rapoartele publice, generate în urma calculării indicatorilor prevăzuți de OME 7701/2024 în Anexele 1.1, 1.2 și 1.3 ale Metodologiei, nu vor conține date cu caracter personal. Conform Metodologiei (Art. 14-16) vor putea fi generate automat de Modulul SIIIR pentru monitorizarea segregării școlare trei rapoarte publice: raportul la nivelul unității de învățământ, raportul la nivelul ISJ/ISMB și raportul la nivelul CNDIE (nivel național). Toate aceste rapoarte vor reflecta ponderile relevante din perspectiva monitorizării segregării școlare și scorurile de risc (la nivelul unității de învățământ preuniversitar) dar în niciun caz nu vor conține date care să permită identificarea caracteristicilor personale ale vreunui copil/elev în mod individual.

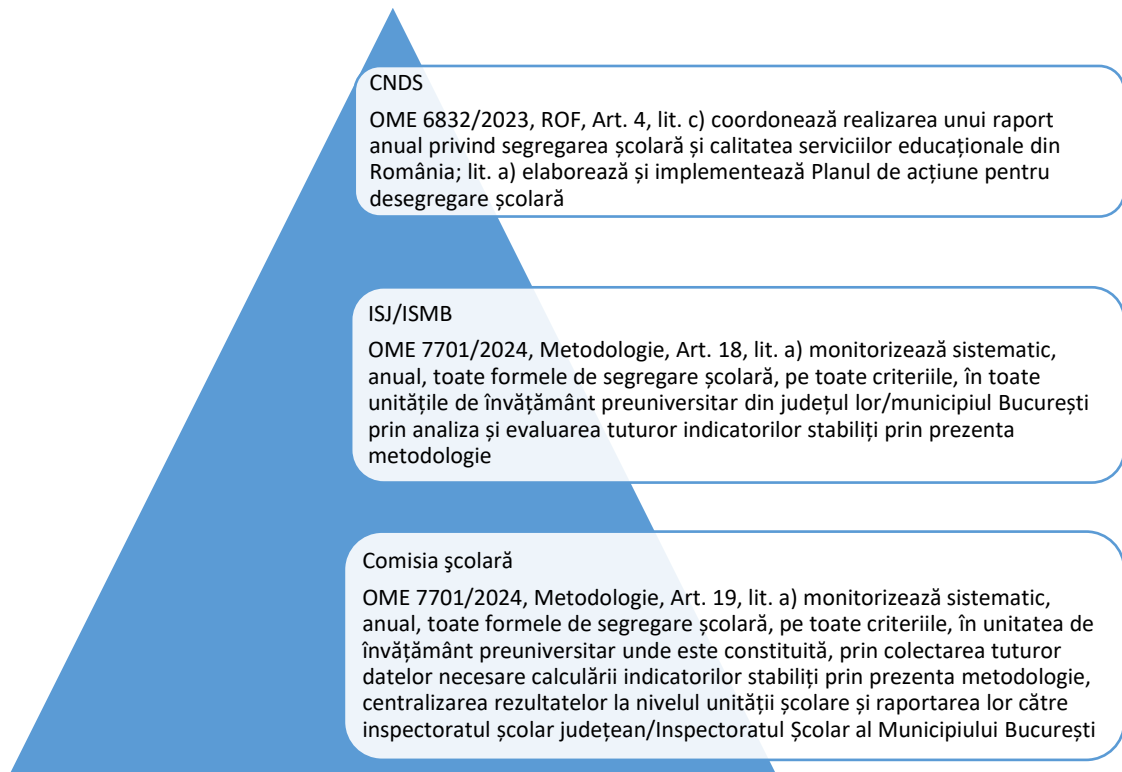

4. Coordonarea verticală a monitorizării segregării școlare se realizează pe axa: unitatea de învățământ – Inspectorat Școlar Județean – CNDIE.

În conformitate cu reglementările Metodologiei, coordonarea verticală a monitorizării segregării școlare se realizează de la nivel local la nivel central pe axa: unitatea de învățământ / respectiv Comisia școlară pentru prevenirea și eliminarea violenței, a faptelor de corupție și discriminării în mediul școlar și promovarea interculturalității – Inspectoratul Școlar Județean – Comisia Națională pentru Desegregare și Incluziune Educațională, conform fluxului sintetizat în schema următoare (vezi Fig. 4).

Coordonarea verticală se bazează pe obligațiile și termenele (inclusiv sancțiunile) stabilite în sarcina fiecărui nivel al fluxului de coordonare. Capitolul II – Cadrul instituțional pentru desegregarea școlară reglementează toate aceste obligații și termene care revin tuturor factorilor implicați. În această privință, conducerea școlii are responsabilitatea legală generală a asigurării unui bun proces de monitorizare a segregării școlare, are obligația legală a certificării veridicității și acurateții datelor furnizate și raportate de către unitatea de învățământ și are responsabilitatea de a-i sprijini pe responsabilii desemnați pentru fiecare structură din partea Comisiei școlare pentru prevenirea și eliminarea violenței, a faptelor de corupție și discriminării în mediul școlar și promovarea interculturalității în cadrul procesului de monitorizare a segregării școlare. Responsabilii desemnați au responsabilitatea juridică pentru aplicarea metodologiei în fiecare unitate de învățământ (structură școlară). Responsabilii, împreună cu directorii unităților de învățământ, decid în mod concret cine culege datele, cine le centralizează, cine le încarcă în SIIIR și, în general, pe cine implică în acest proces de monitorizare (diriginți, secretarul școlii etc.), evident cu respectarea normelor în vigoare pentru protecția datelor cu caracter personal (așa cum am explicat anterior).

Fig. 4 – Coordonarea verticală cf. Ordinul 7701/2024 pentru aprobarea Metodologiei pentru monitorizarea, identificarea, evaluarea, prevenirea și combaterea segregării școlare în învățământul preuniversitar

5. Pentru eficientizare, metodologia include două etape – monitorizarea restrânsă (de bază) și monitorizarea extinsă.

Pentru a limita pe cât posibil efortul pe care monitorizarea segregării școlare îl presupune, metodologia a reglementat două etape: etapa 1 – monitorizarea de bază (restrânsă) și etapa a 2-a – monitorizarea extinsă. Cele două etape vor fi prezentate mai detaliat în secțiunea următoare. Menționăm aici doar că la monitorizarea restrânsă (de bază) este folosit un set minimal relevant de indicatori (44) pentru identificarea riscurilor privind orice tip/criteriu sau formă de segregare școlară, cu indicatori cantitativi, în timp ce la monitorizarea extinsă (etapă care nu este obligatorie pentru toate unitățile de învățământ, ci doar pentru acelea care obțin scoruri de risc la monitorizarea restrânsă) este folosit un set complementar de indicatori (50), câțiva cantitativi, majoritatea calitativi. În total, prin parcurgerea ambelor etape se vor urmări, la nivelul unității de învățământ, 94 indicatori.

IMPORTANT! În privința stabilirii etnicității copiilor/elevilor, Metodologia de monitorizare a segregării școlare pleacă de la premisa că aceasta se va realiza în baza **autoidentificării etnice** (etnia autodeclarată iar nu a hetero-identificării etnice). Cu alte cuvinte, identitatea etnică este cea asumată de elev/copil (respectiv de părinții săi/reprezentanții legali), conform documentelor oficiale ale unității de învățământ preuniversitar (fișa de înscriere la grădiniță/creșă, fișa de înscriere în clasa pregătitoare, declarații ale părinților etc.). Totuși, în anumite situații mai complicate, prin excepție, se pot folosi și informații care sunt totuși validate de comunitățile etnice locale (liderii comunităților etnice, mediator școlar sau sanitar etc.).

5. Etapele metodologiei de monitorizare a segregării școlare

Am prezentat în secțiunea anterioară una din caracteristicile metodologiei de monitorizare a segregării școlare, anume că ea reglementează acest proces de monitorizare pe parcursul a două etape:

- **Etapa 1 – Monitorizarea de bază (restrânsă);**
- **Etapa 2 – Monitorizarea extinsă.**

Această etapizare a fost gândită din rațiuni de eficiență și pentru a reduce, acolo unde este posibil, volumul de muncă și eforturile dedicate monitorizării segregării școlare, având în același timp siguranța că potențialele riscuri de segregare școlară sunt identificate, respectiv abordate de către unitățile de învățământ preuniversitar.

Tipul și numărul de indicatori care sunt cuprinși în fiecare etapă a procesului de monitorizare a segregării școlare au fost dezbătuți în cadrul unor consultări consistente cu reprezentanți ai Ministerului Educației și ai diferitelor Direcții Generale din Minister, specialiști din cadrul ISE și ARACIP, precum și cu ONG-uri cu diverse specializări (minorități etnice, dizabilitate etc.), reprezentanți ai mediului universitar, sindicate, diverși specialiști, părinți și, nu în ultimul rând, cu reprezentanții organizațiilor de elevi.

Deși numărul indicatorilor cuprinși în fiecare etapă a procesului de monitorizare diferă, cele două etape sunt relativ echilibrate ca volum de muncă și efort. Dacă în Etapa 1 sunt folosiți 44 de indicatori, în Etapa a 2-a sunt folosiți 50 de indicatori, dar, așa cum menționam și în capitolul precedent, dacă în Etapa 1 acei indicatori sunt predominant cantitativi, în Etapa a 2-a există un mix de indicatori cantitativi și calitativi.

Metodologia reglementată prin Ordinul 7701/2024 instituie în regim special, derogatoriu, pentru formațiunile de studiu cu forma de învățământ cu frecvență redusă/seral sau constituite în cadrul programelor „A doua șansă”. În cazul acestor formațiuni de studiu va fi urmărit un set de 6 indicatori, prevăzuți în Anexa 1.3. Rațiunile care au stat la baza acestui regim special credem că sunt evidente, majoritatea elevilor acestor formațiuni de studiu fiind adulți, unii chiar și părinți la rândul lor. Opțiunea de a continua studiile într-o altă formă de învățământ decât cea de zi, presupune o situație mai puțin avantajată din perspectiva socio-economică (unii fie au ratat „prima șansă” în educație, fie sunt implicați în sarcini domestice sau s-au angajat pentru a se putea întreține pe ei și familiile lor. În plus, o astfel de derogare este justificată și de modalitatea specifică de constituire a acestor formațiuni de studiu (oferta este limitată, presupune opțiunea voluntară a celor care se înscriu, complianța cu cerințele specifice de înscriere iar bazinul de elevi acoperă o cohortă de vârstă largă).

Numărul de indicatori poate părea intimidant, dar trebuie luat în calcul că datele solicitate, mai ales în Etapa 1 – Monitorizarea restrânsă, sunt date accesibile și cunoscute la nivelul unității de învățământ: număr total de elevi la nivelul unității de învățământ sau la nivelul fiecărei clădiri, număr total de elevi pe fiecare clasă/grupă etc. O altă serie de date sunt ușor disponibile școlilor, fiind incluse în raportările prevăzute de cadrul legal pentru asigurarea calității în educație (e.g. Raportul de evaluare internă al unității de învățământ) etc. **ATENȚIE: unele date raportate către ME, ARACIP sau ISE sunt raportate agregat la nivelul unității de învățământ (structura cu personalitate juridică împreună cu structurile școlare arondate). În astfel de cazuri, asigurați-vă că datele pe care le raportați în cadrul monitorizării segregării școlare sunt dezagregate la nivelul fiecărei structuri!**

În Capitolul IV - Etapele monitorizării segregării școlare și calendarul procesului de monitorizare a segregării școlare, Art 23 al Metodologiei adoptate prin Ordinul 7701/2024 se precizează că: „Activitățile de monitorizare a segregării școlare se realizează în două etape: monitorizarea de bază sau restrânsă și monitorizarea extinsă” (alin. 1). „Pentru a avea o imagine completă privind incluziunea sau segregarea școlară unitățile de învățământ preuniversitar pot urma întregul proces de monitorizare a segregării școlare, atât monitorizarea de bază, cât și monitorizarea extinsă” (alin. 2). „Colectarea și raportarea datelor privind monitorizarea extinsă este obligatorie doar pentru acele unități de învățământ preuniversitar care au obținut scoruri peste pragul de risc în cadrul monitorizării restrânse; scorul de risc este orice scor mai mare de 1, adică un scor care indică o abatere de la distribuția echitabilă a copiilor/elevilor mai mare de 10 puncte procentuale ” (alin. 3).

Etapa 1 – Monitorizarea restrânsă (de bază)

Această etapă este obligatorie pentru toate unitățile de învățământ preuniversitar. Fiecare unitate de învățământ va trebui să colecteze toate datele solicitate privind indicatorii aferenți Anexei 1.1 a Metodologiei și să le încarce în modulul dedicat din SIIIR. Pentru mai multe detalii privind indicatorii, vezi Capitolul 6 „Indicatorii urmăriți în cadrul monitorizării segregării școlare și datele colectate”, din acest Ghid tehnic. Pentru mai multe detalii privind Modulul de desegregare școlară din SIIIR și utilizarea lui vezi Capitolul 8 – „Colectarea și raportarea datelor în SIIIR”, din acest Ghid tehnic.

Unitățile de învățământ preuniversitar au la dispoziție o perioadă de 15 zile lucrătoare pentru colectarea și încărcarea datelor în SIIIR (din momentul în care sunt notificate de demararea acestei etape a procesului de monitorizare a segregării școlare). Indicatorii folosiți pot surprinde riscuri de segregare școlară pentru orice tip/criteriu sau formă de segregare școlară.

Această etapă se finalizează cu un set de scoruri care pot varia de la 0 (nu există segregare școlară) la 10 (situație extrem de gravă de segregare școlară). La finalul termenului de 15 zile lucrătoare alocate acestei etape, urmează un termen de 5 zile, în care Inspectoratele Școlare Județene vor verifica dacă toate unitățile de învățământ (la nivel de structură școlară) au încărcat toate datele (putând solicita completarea datelor lipsă), vor centraliza datele la nivelul județului și vor notifica la finalul acestui termen adițional, unitățile de învățământ care sunt obligate în conformitate cu metodologia de monitorizare a segregării școlare să urmeze și Etapa a 2-a,

„monitorizarea extinsă” (respectiv unitățile de învățământ care au cel puțin un scor care depășește pragul de risc).

Etapa 2 – Monitorizarea extinsă

Unitățile de învățământ preuniversitar care sunt notificate de Inspectoratul Școlar Județean, au obligația să parcurgă Etapa a 2-a – monitorizarea extinsă. Fiecare unitate de învățământ notificată va trebui să colecteze toate datele solicitate privind indicatorii aferenți Anexei 1.2 a Metodologiei și să le încarce în SIIIR. Pentru mai multe detalii privind indicatorii, vezi Capitolul 6 „Indicatorii urmăriți în cadrul monitorizării segregării școlare și datele colectate”, din acest Ghid tehnic. Pentru mai multe detalii privind modulul de desegregare școlară din SIIIR și utilizarea lui vezi Capitolul 8 – „Colectarea și raportarea datelor în SIIIR”, din acest Ghid tehnic.

Unitățile de învățământ preuniversitar au la dispoziție o nouă perioadă de 15 zile lucrătoare pentru colectarea și încărcarea datelor în Modulul SIIIR dedicat. Indicatorii folosiți (cantitativi și calitativi) vin să completeze profilul școlii din perspectiva riscurilor de segregare școlară și să ofere o imagine mai detaliată a aspectelor vizate. Evaluarea amănunțită a riscurilor de segregare școlară este utilă pentru identificarea cu rigurozitate a problemelor și formularea soluțiilor de desegregare.

Această etapă nu se finalizează cu calcularea vreunui scor, utilitatea sa fiind, așa cum am mai spus, în facilitarea realizării unei analize de situație mai cuprinzătoare privind riscurile de segregare școlară, pe baza căreia unitatea de învățământ să poată formula soluții relevante în Planul de desegregare școlară (pentru detalii privind Planul de desegregare școlară vezi Ghidul tehnic – Partea 3 – „Prevenirea segregării școlare și intervenția în cazuri de segregare școlară”).

La finalul acestei etape, ISJ-urile beneficiază de o nouă perioadă de 5 zile lucrătoare pentru verificări, solicitări de completări, centralizarea situațiilor la nivel județean și finalizarea și transmiterea către CNDS a situațiilor centralizate.

Întregul proces de monitorizare a segregării școlare se finalizează de către CNDS, care, în baza centralizării la nivel național a tuturor situațiilor de la nivel județean, va elabora și adopta raportul final de monitorizare a segregării școlare (care va consta în raportul tehnic „*Raport anual privind segregarea școlară și calitatea serviciilor educaționale din România*” - așa cum este el numit în Ordinul 6832/2023 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a CNDS – constituit în baza agregării situațiilor la nivel național).

6. Indicatorii urmăriți în cadrul monitorizării segregării școlare și datele colectate

În cadrul procesului de monitorizare a segregării școlare vor fi urmăriți un set de indicatori⁶ care vor permite evaluarea gradului de segregare școlară (care poate porni de la 0, adică inexistența segregării școlare) într-o unitate școlară cu personalitate juridică sau structură școlară arondată unei unități școlare cu personalitate juridică.

Indicatorii, în acest context, caracterizează anumite aspecte ale realității școlare care redau semne sau evidențe ale existenței sau nu a fenomenului de segregare școlară, așa cum a fost descris în capitolele anterioare, sau ale existenței anumitor situații indezirabile asociate situațiilor de segregare școlară.

Indicatorii sunt grupați în următoarele categorii largi, în funcție de aspecte ale organizării școlare care contează în procesul de monitorizare a segregării școlare. Aceste categorii sunt următoarele:

- A. *Indicatorii privind elevii*, mai exact **modul de grupare / repartizare al elevilor** în facilitățile educaționale disponibile – unități școlare/clădiri ale unității școlare/clase/bănci - în funcție de anumite criterii specificate pe care le vom detalia mai jos;
- B. *Alți indicatori privind elevii*, care vizează de această dată anumite aspecte administrative sau de management școlar;
- C. *Indicatorii privind cadrele didactice*, care surprind caracteristici ale resurselor umane la dispoziția școlii;
- D. *Indicatori privind organismele de conducere și serviciile de sprijin disponibile*;
- E. *Indicatori privind calitatea infrastructurii și a dotărilor unității de învățământ preuniversitar*;
- F. *Indicatori privind ethosul școlar* (aspecte care țin de promovarea diversității, promovarea incluziunii educaționale și prevenirea/combateră segregării școlare prin măsuri și programe educaționale specifice).
- G. Indicatorii urmăriți pentru formațiunile de studiu cu forma de învățământ cu frecvență redusă/seral sau constituite în cadrul programelor „A doua șansă”

Este important de făcut aici o mențiune cu privire la *indicatorii privind elevii* (categoria A precizată mai sus). Aceștia vor constitui partea centrală a procesului de monitorizare a segregării școlare, sunt cei prin intermediul cărora se va putea evalua dacă există fenomenul de segregare școlară la nivelul unei școli și cum se poate avansa un set de măsuri pentru desegregare școlară (în conformitate cu Ordinul ministrului educației nr. 7.701/2024 privind aprobarea Metodologiei pentru monitorizarea, evaluarea, identificarea, prevenirea și combaterea segregării școlare în învățământul preuniversitar).

---

⁶ Indicatorii sunt prezentați în Anexa 1.1, Anexa 1.2 și Anexa 1.3 ale Ordinului ministrului educației nr. 7.701/2024 privind aprobarea Metodologiei pentru monitorizarea, evaluarea, identificarea, prevenirea și combaterea segregării școlare în învățământul preuniversitar. .

Etapa 1 a procesului de monitorizare, cea restrânsă, va urmări în principal calcularea indicatorilor privind elevii. Indicatorii privind elevii sunt grupați, la rândul lor, în funcție de tipul criteriilor care pot sta la baza segregării școlare, anume:

1. În funcție de criteriul etnic (etnia autodeclarată)
2. În funcție de criteriul dizabilității/CES
3. În funcție de criteriul statutului socio-economic al familiilor
4. În funcție de criteriul performanțelor școlare ale elevilor
5. În funcție de criteriul mediului de rezidență al elevilor

Pentru a putea calcula valoarea indicatorilor stabiliți cu privire la elevi este nevoie de colectarea unor date sau informații despre caracteristicile elevilor din școală. Acestea sunt relaționate cu criteriile menționate mai sus – etnia autodeclarată a elevilor, elevii cu dizabilități, elevi cu un anumit statut socio-economic al familiei, cu anumite performanțe școlare sau care provin dintr-un anumit mediu de rezidență (urban/rural). În acord cu procedura de monitorizare a segregării școlare stabilită la nivelul Ministerului Educației, fiecare școală va trebui să furnizeze datele necesare pentru monitorizarea segregării școlare. Pentru a ușura acest proces fiecare școală va putea raporta aceste date în SIIR.

Datele furnizate de către școală trebuie să permită calcularea ponderii elevilor, care fac parte din fiecare grup definit de criteriile specificate mai sus, poziționați în următoarele facilități educaționale:

- A. Unitate școlară (structură școlară)
- B. Clădirile unității școlare – dacă există mai multe clădiri separate în care se derulează cursurile școlare în cadrul respectivei unități școlare (**ATENȚIE: în acest context prin unitate școlară se înțelege structura școlară, dacă acea structură își desfășoară activitatea didactică în mai multe clădiri**)
- C. Clasele din școală (dacă în cadrul structurii analizate sunt mai multe clase pe același an de studiu)
- D. Ultimele două bănci din fiecare clasă, acolo unde aranjarea spațială a clasei păstrează forma șirurilor de bănci, tradițională.

În plus, datele furnizate de școală vor trebui să permită și calcularea ponderii elevilor din diferite grupuri pe ani / cicluri de educație, respectiv cei care au absolvit și care s-au înscris la examinări naționale (Evaluarea Națională sau Bacalaureat).

De asemenea, este important a preciza și faptul că indicatorii se vor calcula pentru toate nivelurile educaționale (exceptând cel universitar), inclusiv pentru ante-preșcolari (creșe), preșcolari (grădinițe), elevi de nivel primar, gimnazial sau liceal.

Mai jos sunt precizate toate caracteristicile referitoare la elevi și unitatea școlară care sunt necesar a fi colectate în procesul de monitorizare a segregării școlare. Datele vizează, pe de o parte, nivelul individual – **date referitoare la elev**, respectiv nivelul școlar – **date referitoare la unitatea școlară/structura școlară** – *vezi mai jos*.

În baza acestor date, aferente fiecărei școli, pot fi calculați indicatorii pentru monitorizarea segregării școlare.

Criteriul etnic

A. Date referitoare la elev

1. Nivelul educațional al copilului, grupa/clasa în care este înregistrat
2. Etnia autodeclarată a elevului (**ATENȚIE!** Se va solicita părinților declararea etniei elevului, nu a naționalității, pentru a evita orice confuzie)
3. Poziționarea elevului în ultimele două bănci (DA sau NU) .
4. Clădirea în care învață elevul (dacă sunt mai multe clădiri în care sunt furnizate serviciile educaționale la nivelul unității școlare / structurii școlare)
5. Elevul este absolvent de nivel învățământ (ciclu complet)? 1. DA 2. NU (această informație va fi completată doar pentru elevii care sunt în clasa a VIII-a, respectiv în an terminal liceu (clasa a XII-a/clasa a XIII-a) și va fi completată după încheierea anului școlar)
6. Dacă a fost înscris în clasa a VIII-a, s-a înscris la evaluarea națională? – această informație se colectează doar pentru elevii care au fost înscriși în clasa a VIII-a (au absolvit, deci, clasa a VII-a). Interesează aici dacă, în acest caz, elevul înscris în clasa a VIII-a s-a înscris și pentru a susține evaluarea națională.
7. Dacă a fost înscris în clasa a XII-a, s-a înscris la examenul de Bacalaureat? – această informație se colectează doar pentru elevii care au fost înscriși în clasa a XII-a (au absolvit, deci, clasa a XI-a). Interesează aici dacă, în acest caz, elevul s-a înscris pentru a susține examenul de Bacalaureat.

B. Date referitoare la unitatea școlară

8. Dacă în școală au fost constituite grupe/clase în scopul predării în limba maternă a aceluși grup etnic sau în sistem bilingv
9. Curriculum-ul la decizia școlii din unitatea dvs. de învățământ reflectă cultura și istoria minorităților naționale existente în populația școlară?
10. Personalul de conducere al unității de învățământ preuniversitar și cadrele didactice ale unității de învățământ preuniversitar au urmat cursuri despre cultura și istoria minorităților naționale care se regăsesc în unitatea de învățământ? 1. DA 2. NU
11. Unitatea de învățământ desfășoară activități extracurriculare care reflectă cultura și istoria minorităților naționale? 1. DA 2. NU
12. Unitatea de învățământ preuniversitar este dotată cu materiale care reflectă cultura și istoria minorităților naționale (cărți, periodice sau alte resurse educaționale în biblioteca unității de învățământ preuniversitar etc.)? 1. DA 2. NU
13. Câte cereri au fost depuse în școală pentru înscrierea la disciplina limba și literatura maternă? .....
14. Care este numărul elevilor înscriși la această disciplină (pentru fiecare minoritate națională), la nivelul unității de învățământ?
Romi.....
Maghiari.....
Altă minoritate națională, care?.....

Criteriul dizabilității

A. Date referitoare la elev

15. Copilul are dizabilități numai cu dosar DGASPC? 1. DA 2. NU
16. Copilul are dizabilități numai cu certificat de orientare CJRAE? 1. DA 2. NU
17. Copilul are dizabilități cu dosar DGASPC și certificat de orientare CJRAE? 1. DA 2. NU

B. Date referitoare la unitatea școlară

18. Unitatea de învățământ preuniversitar este dotată cu facilități/ modalități de accesibilizare pentru elevii cu dizabilități? 1. DA 2. NU

Criteriul statutului socio-economic al familiilor

A. Date referitoare la elev

19. Care este nivelul de educație formală a părinților/tutorei copilului (ultimul ciclu de educație absolvit, ani de studiu mamă/tată/tutore)?
20. Pentru copil s-a întocmit dosarul pentru bursă socială, pentru acordarea gratuită de rechizite sau pentru alte forme de ajutor, indiferent dacă beneficiază de acestea sau nu (restricții financiare) 1. DA 2. NU (Informația se referă la acei elevi pentru care s-a aprobat dosarul pentru bursă socială, pentru acordarea gratuită de rechizite sau pentru alte forme de ajutor, indiferent dacă beneficiază de acestea sau nu (restricții financiare)).
21. Copilul este instituționalizat sau în plasament familial? 1. DA 2. NU
22. Copilul provine din familie monoparentală? 1. DA 2. NU
23. Copilul se află în întreținerea bunicilor sau a altor membri ai familiei? 1. DA 2. NU (informația vizează și situația celor care se află de facto în grija altor membri ai familiei, deși acest lucru nu a fost formalizat cu tutelă.)

Criteriul performanțelor școlare ale elevilor/mediului de rezidență al elevilor

A. Date referitoare la elev

24. Elevul a fost repetent în anul școlar anterior? 1. DA 2. NU (se are în vedere identificarea elevilor care au rămas repenți în anul anterior (adică au statutul de „repetent” în anul școlar în curs))
25. Dacă este la clasa pregătitoare, elevul a frecventat grădinița? 1. DA 2. NU
26. PENTRU ELEVII DE CLASA A IX-A: Care a fost media de admitere la liceu a elevului? (Informația va fi completată automat din bazele de date ale ministerului când devine disponibilă)
- 28.1 Elevul a fost admis pe locuri speciale? DA/NU
27. PENTRU ELEVII DE GIMNAZIU ȘI CLASA A IX-A: Elevul provine din mediul rural? 1. DA 2. NU
28. Elevul a participat la activități extrașcolare (competiții, concursuri, excursii, etc.) la nivelul unității de învățământ preuniversitar, în anul școlar precedent? Se va preciza fiecare tip de activitate extrașcolară la care elevul a participat.
29. PENTRU ELEVII DE CLASA A IX-A: Din ce specializare / calificare / program de studiu face parte elevul?

30. PENTRU ELEVII DE CLASA A XII-A: elevul este absolvent de liceu? 1. DA 2. NU – pentru rundele de monitorizare din anii viitori
31. Unul dintre părinții/tutorii elevului este membru în Consiliul de Administrație al unității de învățământ preuniversitar și/sau membru în unul din Comitetele de părinți existente în unitatea de învățământ preuniversitar?
32. Elevul face parte dintr-un program de studiu (de tip ”intensiv”, ”bilingv”, sportiv etc.), care a presupus examene / proceduri de selecție a elevilor la intrarea în clasa a V-a sau în clasa a IX-a., la nivel de **unitate de învățământ**? 1. DA 2. NU

B. Date referitoare la unitatea școlară

33. Care a fost media minimă de admitere în liceu pe specializare / calificare /program de studiu?” (Această informație se completează doar pentru licee/școli profesionale etc.)

Alții indicatori relevanți

A. Date referitoare la elev

34. Elevul a făcut cerere să studieze disciplina ”istoria și tradițiile minorităților naționale”? DA/NU
35. Elevul studiază disciplina ”istoria și tradițiile minorităților naționale”? DA/NU

B. Date referitoare la unitatea școlară

36. Unitatea de învățământ preuniversitar are în PDI/ PAS, cel puțin o țintă strategică pentru promovarea diversității etnice, a incluziunii educaționale și pentru prevenirea și combaterea discriminării și segregării școlare, țintă strategică detaliată în Planul Operațional
1. DA 2. NU
37. DACĂ DA se vor preciza criteriul/criteriile de segregare pe care îl/le abordează ținta strategică:
.....
.....
.....
.....
38. Număr total cadre didactice la nivelul unității de învățământ preuniversitar (structură școlară). (Prin unitate de învățământ trebuie înțeles aici structură școlară - datele se completează pentru fiecare structură școlară existentă în parte dacă există mai multe structuri școlare arondate unității de învățământ cu personalitate juridică. Fiecare cadru didactic calificat va fi numărat la fiecare structură unde predă efectiv.).....
39. Număr total cadredidactice calificate, la nivelul unității de învățământ preuniversitar (Prin unitate de învățământ trebuie înțeles aici structură școlară - datele se completează pentru fiecare structură școlară existentă în parte dacă există mai multe structuri școlare arondate unității de învățământ cu personalitate juridică. Fiecare cadru didactic calificat va fi numărat la fiecare structură unde predă efectiv.):.....
40. Număr total cadre didactice, la nivelul unității de învățământ preuniversitar, care au gradul didactic II(Prin unitate de învățământ trebuie înțeles aici structură școlară - datele se completează pentru fiecare structură școlară existentă în parte dacă există mai multe structuri

școlare arondate unității de învățământ cu personalitate juridică. Fiecare cadru didactic calificat va fi numărat la fiecare structură unde predă efectiv.):

- .....
41. Număr total cadre didactice, la nivelul unității de învățământ preuniversitar, care au doctorat/gradul didactic I (Prin unitate de învățământ trebuie înțeles aici structură școlară - datele se completează pentru fiecare structură școlară existentă în parte dacă există mai multe structuri școlare arondate unității de învățământ cu personalitate juridică. Fiecare cadru didactic calificat va fi numărat la fiecare structură unde predă efectiv.):
.....
  42. Număr total cadre didactice suplinoare, de la nivelul unității de învățământ preuniversitar (Prin unitate de învățământ trebuie înțeles aici structură școlară - datele se completează pentru fiecare structură școlară existentă în parte dacă există mai multe structuri școlare arondate unității de învățământ cu personalitate juridică. Fiecare cadru didactic calificat va fi numărat la fiecare structură unde predă efectiv.):
.....
  43. Număr total cadre didactice, de la nivelul unității de învățământ preuniversitar, care au fracțiuni de normă (Prin unitate de învățământ trebuie înțeles aici structură școlară - datele se completează pentru fiecare structură școlară existentă în parte dacă există mai multe structuri școlare arondate unității de învățământ cu personalitate juridică. Fiecare cadru didactic calificat va fi numărat la fiecare structură unde predă efectiv.).....
  44. Vechimea în profesie a fiecărui cadru didactic:.....
  45. Număr cadre didactice beneficiare de programe de formare continuă centrate pe lucrul cu copiii din grupurile vulnerabile.....
  46. Număr cadre didactice beneficiare de programe de formare continuă centrate pe managementul diversității
  47. Număr cadre didactice beneficiare de programe de formare continuă centrate pe istoria și cultura minorităților naționale
  48. Număr cadre didactice beneficiare de programe de formare continuă centrate pe prevenirea discriminării
  49. Număr cadre didactice beneficiare de programe de formare continuă centrate pe echitate sau echitate de gen în educație
  50. Numărul total de directori ai unității de învățământ (cu personalitate juridică)
  51. Număr directori beneficiari de programe de formare continuă centrate pe lucrul cu copiii din grupurile vulnerabile.
  52. Număr directori beneficiari de programe de formare continuă centrate pe managementul diversității
  53. Număr directori beneficiari de programe de formare continuă centrate pe istoria și cultura minorităților naționale
  54. Număr directori beneficiari de programe de formare continuă centrate pe prevenirea discriminării
  55. Număr directori beneficiari de programe de formare continuă centrate pe echitate sau echitate de gen în educație .....
  56. Există mediator școlar la nivelul unității de învățământ?
1. DA .....2. NU
  57. Ce tip de servicii de sprijin sunt oferite în cadrul unității de învățământ preuniversitar ante-preșcolariilor, preșcolariilor sau elevilor cu CES și familiilor acestora? .....
  58. Număr profesioniști care furnizează astfel de servicii în unitatea de învățământ preuniversitar .....
  59. Evaluarea stării fizice a clădirii/clădirilor unității de învățământ preuniversitar: Pe o scală de la 1 la 4, cum evaluați starea fizică a clădirii (se evaluează fiecare clădire a școlii în cazul în care sunt mai multe):

- 1 – stare deplorabilă, extrem de proastă, 4 – stare foarte bună, excelentă.
60. Anul construcției clădirii unde se derulează activitățile școlare (în cazul în care activitatea se derulează în mai multe clădiri, se va trece anul construcției fiecărei clădiri) Clădire 1..... Clădire 2.....
61. Evaluarea stării fizice a sălilor de clasă din unitatea de învățământ preuniversitar: Pe o scală de la 1 la 4, cum evaluați starea fizică a sălilor de clasă (se evaluează fiecare clasă a școlii): 1 – stare deplorabilă, extrem de proastă, 4 – stare foarte bună, excelentă.
62. Anul ultimei renovări/reabilitări a fiecăreia din sălile de clasă unde se derulează activitățile școlare (se va menționa anul ultimei renovări/reabilitări pentru fiecare sală de clasă) Sala 1.....Sala 2.....Sala 3.....etc
63. Evaluarea stării fizice a mobilierului școlar (pe fiecare clasă) din unitatea de învățământ preuniversitar: Pe o scală de la 1 la 4, cum evaluați starea fizică a mobilierului școlar (se evaluează pentru fiecare clasă a școlii): 1 – stare deplorabilă, extrem de proastă, 4 – stare foarte bună, excelentă.
64. Anul achiziției mobilierului fiecăreia din sălile de clasă unde se derulează activitățile școlare (se va menționa anul achiziției mobilierului pentru fiecare sală de clasă) Sala 1.....Sala 2.....Sala 3.....etc
65. Unitatea de învățământ preuniversitar are sursă proprie de apă potabilă sau este branșată la sistemul public de alimentare cu apă potabilă? 1. Da 2. Nu
66. Număr laboratoare funcționale în unitatea de învățământ?
67. Număr titluri în biblioteca școlară? .....
68. Număr volume (inclusiv titluri în mai multe exemplare) în biblioteca școlară?.....
69. Câte săli de clasă nu sunt încălzite pe perioada rece? (se introduce un număr)
70. Unitatea de învățământ preuniversitar dispune de sală / teren de sport? DA 2. NU
71. Există materiale expuse în avizierele școlare sau prin alte modalități de afișare accesibile tuturor elevilor care reflectă diversitatea elevilor, inclusiv istoria și cultura minorităților naționale? Enumerare
72. Există cursuri în Curriculumul la decizia școlii (CDS) care reflectă diversitatea elevilor, inclusiv istoria și cultura minorităților naționale? Enumerare
73. Unitatea de învățământ preuniversitar a încheiat parteneriate cu organizațiile neguvernamentale pentru promovarea incluziunii și diversității școlare, inclusiv a istoriei și culturii minorităților naționale? 1. Da 2. Nu
74. În școală au fost constatate în trecut fenomene de segregare școlară (pe oricare din criteriile enunțate în prezentul Ordin)? 1. Da 2. Nu
75. Școala a elaborat și pus în implementare vreun plan de desegregare școlară? 1. Da 2. Nu
76. Dacă DA – atunci statusul planului de desegregare: 1. În curs de implementare 2. Implementarea finalizată

DATE TRANSVERSALE NECESARE CALCULĂRII SCORURILOR DE SEGREGARE ÎN FUNCȚIE DE AȘEZAREA ÎN BĂNCI, PENTRU FIECARE CRITERIU

1. Cum este organizată așezarea în bănci a copiilor/elevilor în:

- Fiecare grupă de copii (creșă)⁷;
- Fiecare grupă mică/mijlocie/mare (grădiniță)

⁷ **ATENȚIE! Această formă de segregare școlară este de așteptat să nu vizeze ciclurile de educație timpurie** (învățământul ante-preșcolar și preșcolar) datorită mobilității copiilor pe parcursul activităților de învățare și stimulare, așa cum sunt ele proiectate în curriculum-ul național de educație timpurie. Totuși, pentru a verifica realitățile de pe teren indicatorii care îi privesc pe antepreșcolari și preșcolari au fost păstrați. În cazul în care preșcolarii participă la activitățile educative în grupe organizate cu șiruri de bănci, atunci se urmează algoritmul prezentat pentru școlari.

- Fiecare clasă din unitatea de învățământ (se consideră structură cu PJ sau structură arondată)

Variante răspuns:

- A. Clasic, în rânduri de bănci, fiecare copil elev are banca lui fixă.
- B. În rânduri de bănci, dar copiii/elevii se rotesc periodic⁸ dintr-o bancă în alta.
- C. În cerc sau astfel încât toți copiii au o distanță relativ egală față de catedră⁹.

2. Numărul de elevi înscriși în fiecare clasă:.....

Este important a ține seama de câteva aspecte importante pentru identificarea elevilor din anumite grupuri definite de criteriile care pot sta la baza segregării școlare:

<p>1. În funcție de criteriul etnic (etnia autodeclarată)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Se raportează doar elevii care și-au autodeclarat etnia sau în cazul cărora părinții și-au autodeclarat etnia - Este necesar ca datele din școală să fie obținute pornind de la situația fiecărui elev, nu prin estimare grupală, în baza estimărilor realizate de către cadrele didactice. - Se va solicita părinților declararea etniei elevului, nu a naționalității, pentru a evita orice confuzie
<p>2. În funcție de criteriul dizabilității</p> <ul style="list-style-type: none"> - Se va documenta situația elevului prin interogarea familiei acestuia, prin consultarea asistentului social din localitate etc.
<p>3. În funcție de criteriul statutului socio-economic al familiilor</p> <ul style="list-style-type: none"> - Se vor identifica datele prin interogarea familiei elevului. - Nivelul de educație formală a părinților/tutorei copilului vizează ultimul ciclu de educație absolvit (fără educație, nivel primar, nivel gimnazial, nivel liceal, nivel universitar) și anii de studiu mamă/tată/tutore certificați, ani de studiu care au fost absolviți prin certificarea de către o unitate de învățământ acreditată - Informația privind întocmirea dosarului pentru bursă socială se referă la acei elevi pentru care s-a aprobat dosarul pentru bursă socială, pentru acordarea gratuită de rechizite sau pentru alte forme de ajutor, indiferent dacă beneficiază de acestea sau nu (restricții financiare - Informația situația copilului care se află în întreținerea bunicilor sau a altor membri ai familiei vizează și situația celor care se află de facto în grija altor membri ai familiei, deși acest lucru nu a fost formalizat cu tutelă.)
<p>4. În funcție de criteriul performanțelor școlare ale elevilor</p> <ul style="list-style-type: none"> - Datele vor fi colectate din documentele oficiale sau arhiva unității școlare
<p>5. În funcție de criteriul mediului de rezidență al elevilor</p> <ul style="list-style-type: none"> - Se va identifica rezidența elevului prin interogarea acestuia și/sau a unui reprezentant legal al acestuia

⁸ În privința periodicității rotirii copiilor/elevilor în bănci, aceasta poate fi confirmată în cazul în care copiii/elevii se rotesc de cel puțin o dată pe modul educațional.

⁹ Orice aranjare spațială a clasei care nu păstrează aranjarea tradițională pe șiruri de bănci (individuale sau duble) este o aranjare care exclude segregarea școlară prin plasarea copiilor/elevilor în ultimele două bănci (în cerc, în semicerc, în formă de club, cercuri sau semicercuri concentrice etc.).

7. Modalitatea de evaluare a segregării școlare și de calcul a scorurilor privind segregarea școlară pentru unitățile de învățământ preuniversitar

În baza datelor colectate de fiecare școală va fi calculată valoarea indicatorilor pentru monitorizarea segregării școlare. Această valoare a indicatorilor va fi calculată automat în cadrul SIIIR în baza datelor brute raportate de școală.

Calcularea valorilor indicatorilor utilizați în cadrul procesului de monitorizare a segregării școlare nu stă în sarcina reprezentanților unității școlare.

Valorile indicatorilor vor sta la baza calculării unui scor al segregării școlare, aferent fiecărei școli.

După ce datele au fost încărcate de către școală în SIIIR și validate ca fiind complete, scorul va fi calculat automat prin intermediul unui software pus la punct în SIIIR.

Etapele calculării scorului aferent unei școli/unități școlare sunt următoarele:

ETAPA I.

Pentru fiecare unitate de învățământ preuniversitar se va calcula un scor aferent fiecăruia dintre tipurile de segregare școlară care pot exista în cadrul acesteia:

1. În funcție de criteriul etnic (etnia autodeclarată)
2. În funcție de criteriul dizabilității/CES
3. În funcție de criteriul statutului socioeconomic al familiilor
4. În funcție de criteriul performanțelor școlare ale elevilor
5. În funcție de criteriul mediului de rezidență al elevilor

Deoarece criteriul 4 se aplică doar unităților școlare de nivel cel puțin primar, iar criteriul 5 este aplicabil doar elevilor din ciclul secundar superior (liceu/școală profesională) – la nivelul clădirilor și doar elevilor din ciclul secundar inferior și superior (gimnazial/liceu/școală profesională) – la nivelul claselor și ultimelor 2 bănci, în cazul ciclurilor de educație timpurie se vor calcula doar scorurile aferente criteriilor 1, 2 și 3 specificate mai sus; la nivel primar se vor calcula scorurile 1-4, la nivel gimnazial se vor calcula toate cele 5 scoruri (cu excepția criteriului mediu de rezidență – nivelul clădirilor), iar la nivel secundar superior toate cele 5 scoruri.

În funcție de forma de segregare analizată (la nivelul clădirilor, claselor, ultimelor 2 bănci) se va calcula, la nivelul fiecărei unități școlare, un scor pentru fiecare tip de segregare școlară – vezi tabelul următor. În cadrul fiecărui criteriu sau tip de segregare există aspecte diferite care vor fi luate în calcul. De exemplu, în cazul criteriului dizabilității, va fi considerată ponderea elevilor cu:

- a) dizabilități numai cu dosar DGASPC/situații medicale
- b) dizabilități numai cu certificat de orientare CJRAE
- c) dizabilități cu dosar DGASPC/situații medicale și certificat de orientare CJRAE,

pentru care se va calcula un scor separat – vezi tabelul următor.

Tip de segregare	Formă de segregare	Scor				
			Educație Timpurie	Educație primară	Secundar inferior	Secundar superior
1.Pe criteriul etnic	La nivelul unității	-*				
	La nivelul clădirilor	0-10				
	La nivelul claselor	0-10				
	La nivelul ultimelor 2 bănci	0-10				
2.Pe criteriul dizabilității și CES a. dizabilități numai cu dosar DGASPC/sit. med. b. dizabilități numai cu certificat de orientare CJRAE c. dizabilități cu dosar DGASPC/sit. med. și certificat de orientare CJRAE	La nivelul clădirilor	0-10				
	La nivelul claselor	0-10				
	La nivelul ultimelor 2 bănci	0-10				
3.Pe crt. statut socioec. al fam. a. nivelul de educație formală a părinților/tutorei copilului b. pentru copil s-a întocmit dosarul pentru bursă socială, pentru acordarea gratuită de rechizite sau pentru alte forme de ajutor, indiferent dacă beneficiază de acestea sau nu c. copilul este instituționalizat sau în plasament familial d. copilul provine din familie monoparentală e. copilul se află în întreținerea bunicilor sau a altor membri ai familiei	La nivelul clădirilor	0-10				
	La nivelul claselor	0-10				
	La nivelul ultimelor 2 bănci	0-10				
4.Pe crt. performanțelor școlare a. repetenție b. frecvența grădiniței pentru elevii de clasă pregătitoare c. media de intrare la liceu pe unitate școlară / pe fiecare colectiv format pentru fiecare filieră, profil,	La nivelul clădirilor	0-10				
	La nivelul claselor	0-10				
	La nivelul ultimelor 2 bănci	0-10				

Tip de segregare	Formă de segregare	Scor	Educație Timpurie	Educație primară	Secundar inferior	Secundar superior
specializare / calificare /program de studiu						
5.Pe crt. mediu rezidență elevi	La nivelul clădirilor	0-10				
	La nivelul claselor	0-10				
	La nivelul ultimelor 2 bănci	0-10				

* La nivelul unității de învățământ nu se acordă un scor dar în fișa școlii va fi analizat decalajul dintre procentul populației școlare aparținând unei minorități naționale și procentul populației de copii aparținând acelei minorități naționale la nivelul unității administrativ teritoriale. Datele statistice privind populația de copii aparținând unei minorități naționale la nivelul unității administrativ teritoriale se vor obține de la INS.

Scorul înregistrat la nivelul fiecărei școli în funcție de fiecare formă de segregare și pentru fiecare tip/criteriu de segregare școlară se calculează, de principiu, ca diferență între procentele calculate în fiecare caz, după formula:

$$\text{SCOR} = \frac{|\text{(procent reprezentat de grupul de elevi în risc a) clădire/ b) clasă/ c) ultimele 2 bănci} - \text{procent reprezentat de grupul de elevi în risc a) în unitatea de învățământ (structura școlară) b) în cadrul nivelului educațional din care face parte clasa – I-a, II-a, III-a etc. c) în cadrul clasei (IA, IB etc.)}|}{10}$$

Grupul de elevi în risc este definit, conform metodologiei prezente, de criteriul apartenenței etnice, criteriul dizabilității/CES, criteriul statutului socioeconomic al familiei, criteriul performanței școlare respectiv criteriul mediului de rezidență.

Acest scor poate lua o valoare de la 0 la 10.

EXEMPLU IMAGINAR:

1. Într-o școală (la nivel de structură) a cărei activitate didactică se desfășoară în 2 clădiri, avem următoarea pondere calculată a elevilor autodeclarați de etnie romă:

CLĂDIRE A: 30%

CLĂDIRE B: 60%

În unitatea școlară (la nivel de structură) în ansamblu ponderea elevilor de etnie roma autodeclarată este de 50%.

Aplicând formula calculării scorului (care se realizează automat în cadrul SIIIR) vom obține următorul scor pentru segregare școlară pentru:

SCOR CLĂDIREA A: $| (30 - 50) | / 10 = 20 / 10 = 2$

SCOR CLĂDIREA B: $| (60 - 50) | / 10 = 10 / 10 = 1$.

În aceeași școală avem trei clase la nivel pregătitor: pregătitoare A, B și C.

Procentul elevilor romi din clasele pregătitoare este:

CLASA PREGĂTITOARE A: 10%,

CLASA PREGĂTITOARE B: 70%,

CLASA PREGĂTITOARE C: 50%.

La nivelul clasei pregătitoare procentul elevilor romi este de 40% în cadrul unității școlare/structurii școlare.

Aplicând formula calculării scorului (care se realizează automat în cadrul SIIIR) vom obține următorul scor de segregare școlară pentru:

CLASA PREGĂTITOARE A: $| (10 - 40) | / 10 = 30 / 10 = 3$.

CLASA PREGĂTITOARE B: $| (70 - 40) | / 10 = 30 / 10 = 3$.

CLASA PREGĂTITOARE C: $| (50 - 40) | / 10 = 10 / 10 = 1$.

Se va calcula astfel scorul aferent fiecărei clase din școală, pentru fiecare nivel educațional.

Apoi se va calcula scorul aferent poziționării elevilor în ultimele 2 bănci în fiecare clasă (diferență între procentul elevilor în risc din ultimele 2 bănci și procentul elevilor în risc la nivelul fiecărei clase).

În cadrul procesului de monitorizare scorul poate fi calculat și în funcție de alte repere dacă acestea vor fi relevante pentru a surprinde cât mai adecvat situația segregării școlare. În urma aplicării metodologiei de monitorizare a segregării școlare, dacă este cazul, vor fi ajustate și calibrate modalitățile de calcul ale scorurilor sau ale pragul de risc.

ETAPA II.

Scorul pentru un criteriu de desegregare aferent unei unități școlare/structuri școlare va fi scorul cel mai mare obținut de unitatea de învățământ preuniversitar la oricare dintre formele de segregare școlară pentru care a putut fi calculat: la nivelul clădirilor, la nivelul claselor, la nivelul ultimelor două bănci.

În cazul situațiilor în care unitatea școlară nu și-a organizat procesul școlar în cadrul mai multor clădiri sau atunci când în clase organizarea spațială nu este sub forma șirurilor de bănci, așa cum am precizat deja, scorul aferent acestor forme ale segregării școlare nu va fi calculat, ci va fi *ex-officio* scorul minim de risc (adică 0).

De principiu, pentru toate formele de segregare școlară, pragul de risc este ales convențional de la o variație egală sau mai mare de 10 puncte procentuale echivalentă unui scor de 1. Acest prag de risc va stabili care sunt școlile pentru care este obligatorie monitorizarea extinsă.

Scorurile tuturor criteriilor de desegregare calculate la nivelul fiecărei școli/structuri școlare vor permite evaluarea nivelului de desegregare școlară manifestat în respectivul context școlar și, implicit, vor conduce, acolo unde este cazul, la recomandări pentru combaterea segregării școlare de orice tip și de orice formă.

IMPORTANT! În situațiile – puțin probabile – în care nu se vor primi date, în termenul menționat, din partea unității școlare se va atribui *ex-officio* un scor maxim de risc privind segregarea școlară pentru acel caz.

8. Colectarea și raportarea datelor în SIIIR

Pentru colectarea, stocarea și procesarea datelor pentru calcularea tuturor indicatorilor cuprinși în metodologia de monitorizare a segregării școlare, Ministerul Educației a decis în 2020 dezvoltarea unui modul nou în SIIIR dedicat monitorizării segregării școlare. Unitățile de învățământ preuniversitar au obligația de a culege și raporta datele solicitate, separat, pentru fiecare structură (unitate școlară), acolo unde o unitate de învățământ cuprinde mai multe structuri (structura cu personalitate juridică și cel puțin o structură arondată).

Operarea datelor pe platforma SIIIR

Accesul pe platforma SIIIR este în atribuțiile exclusive ale Ministerului Educației și al celor abilitați să gestioneze drepturile de acces pe fiecare nivel/componentă.

Înainte de a începe colectarea și introducerea datelor specifice MSS, unitățile școlare sunt încurajate să verifice dacă au introduse în SIIIR toate informațiile de bază necesare:

- Definirea unităților de învățământ (structurilor școlare)
- Definirea clădirilor
- Asocierea corectă a clădirilor la unitățile de învățământ
- Definirea formațiunilor de studiu (claselor)
- Asocierea corectă a claselor (formațiunilor de studiu) la clădiri
- Definirea datelor elevilor
- Asocierea corectă a elevilor la clase (formațiuni de studiu)
- Informațiile despre profesori
- Informațiile despre părinții elevilor

Acești pași pot fi efectuați în modulele corespunzătoare din SIIIR:

- Managementul unităților de învățământ (unități, formațiuni de studiu)
- Resurse materiale (clădiri, clase)
- Managementul elevului (elevi, părinți)
- Resurse umane (personal școlar)
- Monitorizare segregare (date specifice MSS)

Accesul și drepturile de utilizare în aplicația SIIIR sunt gestionate exclusiv de MEN, ISJ/ISMB și unitățile școlare.

Pe site-ul aplicației SIIIR (<https://www.siiir.edu.ro/>), în secțiunea ”Manuale și ghiduri” (<https://www.siiir.edu.ro/manuale-si-ghiduri>), se regăsesc informații specifice funcționalității și operării de către unitățile școlare a fiecărui modul.

9. Calendarul activităților cuprinse în metodologia de monitorizare a segregării școlare

Activitățile de monitorizare a segregării școlare din cadrul metodologiei au fost planificate ținând cont de volumul de muncă pe care îl presupune colectarea și încărcarea datelor în Modulul dedicat monitorizării segregării școlare din SIIIR, de unele nevoi de asistență tehnică ale unităților de învățământ preuniversitar, precum și a nevoilor de coordonare a procesului de monitorizare la nivel județean, respectiv la nivel național. Termenele au fost revizuite (scurtate) în urma testării pe teren a vechii Metodologii pentru monitorizarea segregării școlare (OME 5633/2019), în cadrul Proiectului TSI pentru desegregare școlară (22RO06). Spre exemplu, termenele pentru cele două etape ale monitorizării au fost scurtate la 15 zile lucrătoare (de la 20) iar termenele de centralizare a datelor la nivelul ISJ/ISMB au fost înjumătățite (de la 10 la 5). În schimb a fost prelungit (dublat) termenul de centralizare la nivelul CNDS de la 15 zile lucrătoare la 30 de zile lucrătoare. Rațiunea dublării acestui termen este aceea că pe lângă generarea automată a raportului la nivel național din SIIIR, Ministerul Educației va realiza și o analiză a datelor cantitative la nivel național, o prezentare a tendințelor privind segregare școlară și recomandările tehnice privind soluțiile pentru reducerea sau eliminarea segregării școlare.

Calendarul activităților cuprinse în metodologia de monitorizare a segregării școlare a fost stabilit luând în considerare următoarele jaloane:

- Un termen de **15 de zile lucrătoare** pentru etapa 1 – **Monitorizarea restrânsă (de bază)** - colectarea și încărcarea lor în SIIIR;
- Un termen de **5 zile lucrătoare**, acordat pentru centralizarea la nivel județean și notificarea unităților de învățământ care vor trebui să parcurgă și etapa a 2-a;
- Un alt termen de **15 de zile lucrătoare** pentru etapa a 2-a – **Monitorizarea extinsă** - colectarea și încărcarea lor în SIIIR;
- Un alt termen de **5 zile lucrătoare** pentru ISJ/ISMB să realizeze centralizarea datelor la nivel județean/al Municipiului București și să comunice CNDS finalizarea centralizării datelor și situația centralizată în circumscripția respectivă;
- Finalmente, un termen de **30 zile lucrătoare** pentru ca CNDS să finalizeze centralizarea datelor la nivel național și redactarea raportului anual privind segregarea școlară și calitatea serviciilor educaționale din România.

Aceasta este jalonarea teoretică a activităților de monitorizare a segregării școlare, conform reglementării Ordinului 7701/2024. Planificarea practică a activităților din Anexa 1.5 a Metodologiei pentru monitorizarea la nivel național, în anul școlar 2024-2025, o prezentăm în acest Ghid tehnic de aplicare a metodologiei de monitorizare a segregării școlare:

ANEXA 1.5

Calendarul activităților cuprinse în procesul de monitorizare a segregării școlare în anul școlar 2024-2025

Nr. Crt.	Activitate	Responsabil	Termen
1.	Colectarea și încărcarea datelor privind indicatorii aferenți monitorizării de bază (Anexa 1.1);	Responsabilul <i>Comisiei școlare pentru prevenirea și eliminarea violenței, a faptelor de corupție și discriminării în mediul școlar și promovarea interculturalității (pentru unitățile de învățământ cu PJ) / Membrul Comisiei desemnat (pentru fiecare școală structură arondată)</i>	20 ian. -10 feb. 2025 (15 zile lucrătoare)
2.	Centralizarea datelor la nivel județean (monitorizare de bază)	Inspectorul Școlar General	11-17 feb. 2025 (5 zile lucrătoare de la încheierea monitorizării de bază)
3	Notificarea automată a unităților de învățământ care vor fi incluse în etapa monitorizării extinse	Inspectorul Școlar General	17 feb. 2025 (flexibil în funcție de săptămâna flexibilă de vacanță) La împlinirea termenului pentru centralizarea datelor la nivel județean
4	Colectarea și încărcarea datelor privind indicatorii aferenți monitorizării extinse (Anexa 1.2)	Președintele <i>Comisiei școlare pentru prevenirea și eliminarea violenței, a faptelor de corupție și discriminării în mediul școlar și promovarea interculturalității (pentru unitățile de învățământ cu PJ) / Membrul Comisiei desemnat (pentru fiecare școală structură arondată)</i>	25 feb. - 17 mar. 2025 15 zile lucrătoare
5	Centralizarea datelor la nivel județean (monitorizare extinsă)	Inspectorul Școlar General	18 – 24 mar. 2025 (5 zile lucrătoare de la împlinirea termenului pentru monitorizarea extinsă)
6	Transmiterea raportului județean centralizat către CNDS	Inspectorul Școlar General	24 mar. 2025 (La împlinirea termenului pentru centralizarea datelor la nivel județean)
7	Centralizarea datelor la nivelul CNDS și finalizarea raportului agregat la nivel central	Președintele CNDS	25 mar. – 5 apr. (9 zile) <i>Livrabil: raportul generat din SIIIR</i> (În termen de 30 zile lucrătoare de la centralizarea datelor la nivel județean – intervalul complet 25 mar. – 8 mai 2025)

10. Clarificări tehnice adiționale privind metodologia de monitorizare a segregării școlare

1) Unități de învățământ cu circumscripție școlară și fără circumscripție școlară

Existența circumscripției școlare nu are relevanță din punctul de vedere al monitorizării segregării școlare. Existența circumscripției școlare permite doar evaluarea unității de învățământ preuniversitar, din perspectiva criteriului etnic, la nivel de unitate de învățământ (pentru care nu se acordă un scor din motivele explicate în Ghidul tehnic pentru aplicarea metodologiei de monitorizare a segregării școlare). Altminteri existența circumscripției școlare nu are altă relevanță iar obligația de mixa elevii astfel încât diversitatea socioculturală, etnică etc. a populației școlare pe ansamblul unității să fie reflectată la nivelul clădirilor unității de învățământ, la nivelul claselor sau la nivelul ultimelor două bănci subzistă. Ca atare, în mod evident și unitățile de învățământ fără circumscripție școlară vor intra în monitorizarea segregării școlare (indiferent dacă acestea sunt licee vocaționale care acoperă și cicluri de învățământ preșcolar, primar sau secundar inferior sau altfel de unități de învățământ fără circumscripție școlară; atâta doar că această particularitate va trebui menționată și consemnată în cadrul platformei IT).

2) Câteva precizări privind indicatorii cuprinși la criteriul socio-economic al familiilor/părinților

În cazul **copiilor aflați în grija bunicilor**, se va clarifica faptul că acest indicator vizează situația de facto, reală, în care copilul se află în grija bunicilor (pe perioade de timp mai lungi), chiar și în lipsa documentelor formale de preluare în custodia bunicilor a elevului respectiv. Datele reale se vor obține în baza declarațiilor părinților/bunicilor elevului.

În cazul copiilor din familii monoparentale sunt incluși toți copiii care trăiesc cu un singur părinte, inclusiv cei care în urma divorțului părinților au domiciliul stabilit la unul din părinți (iar gospodăria este formată din părinte - singur, ne-recăsătorit - și copil/copii). Inclusiv copiii crescuți de un părinte singur, în urma decesului soțului/soției. Din nou, ceea ce este de interes, este situația reală a copilului/elevului, obținută în baza declarației părintelui.

3) Situația învățământului în regim simultan

În conformitate cu cadrul legal în vigoare (OMECTS 3062/2012 privind aprobarea Metodologiei de organizare a claselor din învățământul preuniversitar în regim simultan), „în localitățile izolate geografic sau lingvistic ori în localitățile în care efectivele de elevi corespunzătoare unui anumit nivel de clasă din învățământul primar sau gimnazial sunt mai

mici decât efectivele minime prevăzute de lege și nu există posibilitatea asigurării transportului școlar se organizează clase în regim simultan” (Art. 1).

Ca atare, este important de menționat și consemnat în SIIIR acest tip de clasă și să se precizeze modul de constituire a claselor (clasa I cu clasa a II-a etc.). În cazul în care, la nivel primar/gimnazial, există o singură formațiune de studiu organizată în regim simultan, aceasta nu va fi supusă procesului de monitorizare a segregării școlare.